

ZPRÁVY

ČKAIT

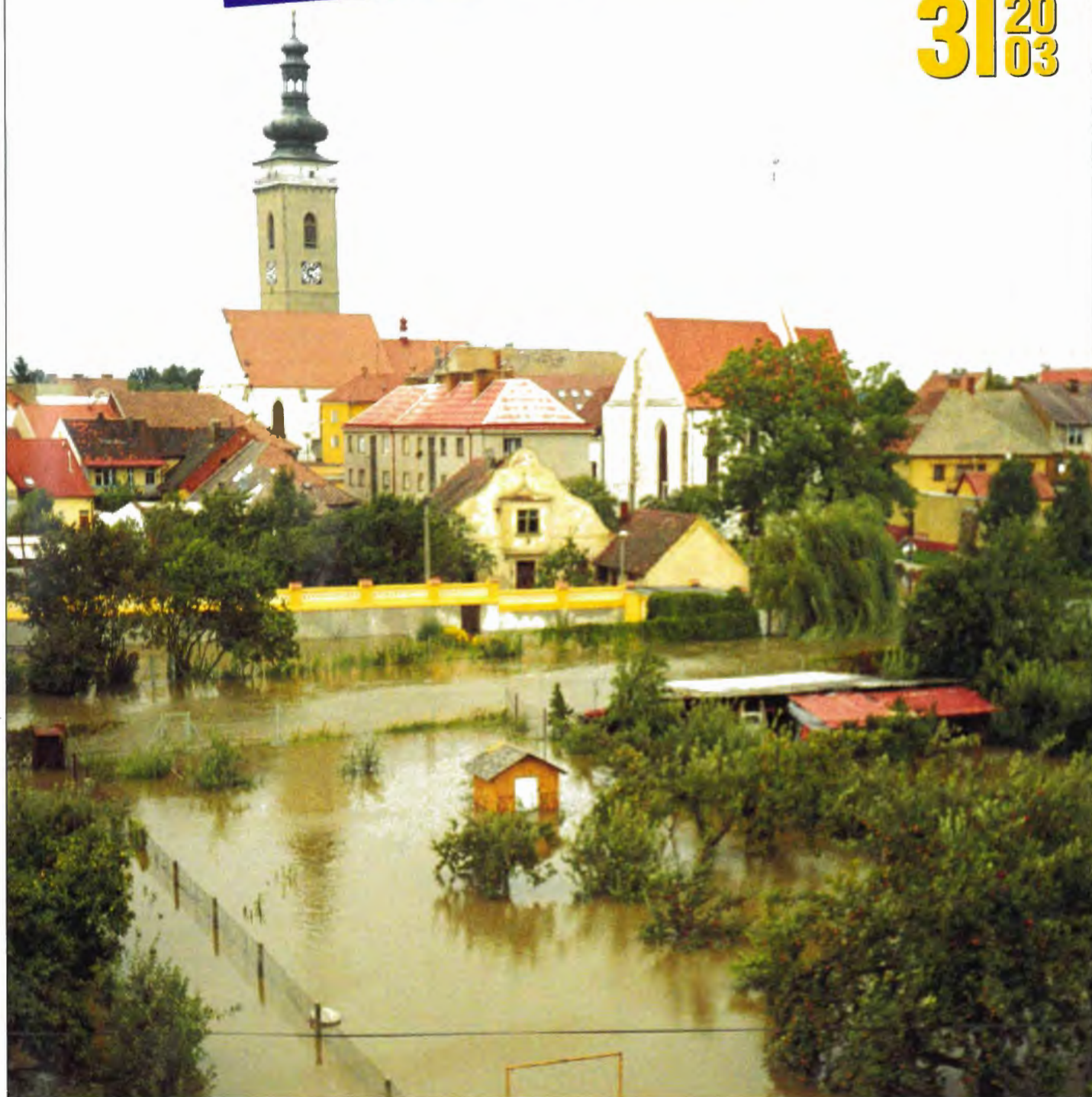

9. 7. 2002

Informace

ČESKÉ KOMORY AUTORIZOVANÝCH
INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ

31²⁰
03

Soběslav při povodni v roce 2002

OBSAH

Z NAŠEHO POHLEDU

ÚVODNÍK – DALŠÍ KROK K PŘIJETÍ NOVELY

AUTORIZAČNÍHO ZÁKONA (ZÁK. Č. 360/1992 Sb.) 1

NÁZORY A STANOVISKA

MANIFEST SVOBODA A UDRŽITELNOST (ROZHOVOR

S NÁMĚSTKEM MŽP JUDr. et Bc. P. PETRŽÍLKEM, Ph.D.) 2

INŽENÝŘI A ARCHITEKTI 3

Z ČINNOSTI KOMORY

POVODEŇ TŘEBOŇ - PODĚKOVÁNÍ STATIKŮM 4

PRVNÍ PRACOVNÍ ZASEDÁNÍ

PŘEDSTAVENSTVA ČKAIT V HUMPOLCI 6

INŽENÝRSKÝ DEN 2003 V BRNĚ 6

AUTORIZACE V OBORU TECHNOLOGICKÁ ZAŘÍZENÍ STAVEB

A TECHNIKA PROSTŘEDÍ STAVEB 6

INFORMAČNÍ CENTRUM

IC ČKAIT UPOZORŇUJE 8

PRÁVO

CO BYCHOM MĚLI VĚDĚT O EVROPSKÉ UNII 8

ZE ZAHRANIČÍ

Z ČINNOSTI ZAHRANIČNÍCH INŽENÝRSKÝCH KOMOR 10

PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ A SPOLEČNÝ STAVEBNÍ TRH EU 12

ZE SVĚTA VÝSTAVBY 13

ODBORNÉ ZAJÍMAVOSTI

FUNKCIONALISMUS NA MORAVĚ 17

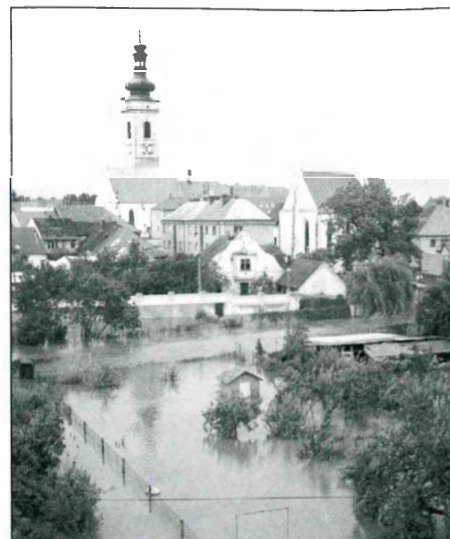
ODBORNÉ AKCE

INFORMACE ŘÍDÍCÍ A AKREDITAČNÍ KOMISE 18

KONFERENCE K 10. VÝROČÍ EUREGIA EGRENSIS 18

ODBORNÉ PUBLIKACE

SEZNAM, RECENZE 19

Fotografie na titulní straně obálky:
Soběslav při povodni v roce 2002
Autor fotografie:
Vladimír Ježek

Z + i 3/03

**PRO SVÉ ČLENY VYDÁVÁ ČESKÁ KOMORA
AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ
ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ**

WWW.ZPRAVY-CKAIT.CZ

Redakční rada:

Ing. Miroslav Loutocký, předseda redakční rady,
tajemník RS Brno, člen Představenstva ČKAIT
Marie Báčová, ředitelka Informačního centra ČKAIT
Ing. František Bartoň, Hradec Králové
Ing. Jan Bedrníček, tajemník ČKAIT
Doc. Ing. Otakar Gartner, CSc.
Ing. Jiří Kuchynka, čestný člen ČKAIT
Doc. Ing. Vojtěch Mencl, CSc.,
člen Představenstva RS Brno
Ing. Miroslav Najdekr, CSc.,
předseda Autorizační rady ČKAIT
Ing. Jiří Schandl, přednosta oblasti České Budějovice,
člen stavovského soudu
Ing. Ivana Švaříčková, Fakulta stavební VUT v Brně
JUDr. Marie Urbancová, kancelář RS Brno
Ing. Svatopluk Zídek, přednosta oblasti Karlovy Vary,
člen Představenstva ČKAIT

Adresa redakce:

ČKAIT – regionální sekce Brno
Vrchlického sad 2, 602 00 Brno
tel./fax: 545 574 310, telefon: 545 212 123
e-mail: ckait@brno.anet.cz

Grafická úprava: EXPO DATA spol. s r. o.
Výstaviště 1, 648 03 Brno
tel.: 541 152 565, e-mail: mkuncak@expodata.cz

Tisk: Tiskárna EXPDATA-DIDOT, spol. s r. o.
Langrova 43, 627 00 Brno

Vycházíme nejméně čtyřikrát ročně
jako příloha Věstníku ČKAIT.
Pro členy ČKAIT zdarma.
Náklad 22 100 výtisků.

Následující vydání Z + i ČKAIT č. 4/2003
Termíny příspěvků: 30. 7. 2002 na adresu firmy
EXPO DATA spol. s r. o.
Termín vydání: 1. 10. 2003

ÚVODNÍK

DALŠÍ KROK K PŘIJETÍ NOVELY AUTORIZAČNÍHO ZÁKONA (ZÁKON Č. 360/1992 SB.)

Ve středu 28. 5. 2003 v 19 hodin 8 minut skončila další etapa na cestě novelizace zákona č. 360 z roku 1992. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky po více než šestiměsíčním projednávání schválila novelu tohoto zákona.

Požadavek na novelizaci autorizačního zákona vznikl v rámci souboru harmonizačních opatření pro přípravu vstupu České republiky do Evropské unie. Tvůrcem novely byl odbor stavebního řádu ministerstva pro místní rozvoj. Ten koncem roku 2000 vyzval obě komory, tj. ČKAIT a ČKA, aby pro novelu připravily náměty vyplývající z desetileté zkušenosti se stávajícím zákonem.

Témata pro novelizaci, zejména podmínky pro „svobodné povolání“, výkon povolání cizinci a nové požadavky na vzdělání a praxi schválilo představenstvo ČKAIT v listopadu 2000. Pověřilo zároveň svého předsedu, aby komoru při projednávání novely zákona zastupoval. V návrhu předaném ministerstvu koncem roku 2000 byly i náměty k úpravě disciplinárního řízení a k několika organizačním opatřením.

Během roku 2001 připravilo ministerstvo návrh novely zákona. Při přípravě této novely proběhla celá řada jednání. Obě komory měly možnost aktivně se této přípravě účastnit. Za velký klad považuji, že i když komory neměly na některé problémy stejný názor, dokázaly se vždy dohodnout na přijatelné verzi, kterou uplatňovaly vůči MMR. Největším problémem se ukázala nesourodost směrnice ES. Zastaralá směrnice 85/384/EHS z roku 1985, která upravuje podmínky pro výkon činnosti v architektuře (tj. v projektování pozemních staveb), se snažila sjednotit tyto podmínky ve všech zemích EU, obdobně jako předchozí směrnice pro práci lékařů apod. Žádná země potom již nemůže klást další požadavky na osoby, které podmínky této směrnice splňují. To se ukázalo jako prakticky nemožné a existuje tu celá řada anomálií. Proto další směrnice, která se obdobnou problematikou zabývá, směrnice 99/42/ES z roku 1999, vytyčila zcela nový způsob řešení. Ta platí pro všechny ostatní obory. Každá země musí umožnit činnost tomu, kdo má k této činnosti oprávnění v zemi domovské. Aplikace těchto rozdílných pohledů a tak zvané hostování, tj. krátkodobý

a jednorázový výkon činnosti v hostitelské zemi, byly největším problémem nejen při přípravě novely, ale i při jejím projednávání v Poslanecké sněmovně. Dalším z problémů byla nejasnost bakalářských a magisterských studií, především ve vztahu k oborům autorizace a délce praxe. I tato diskuse se protáhla až do jednání parlamentu. Poslední z podstatných změn byla specifikace „svobodného povolání“.

Návrh novely zákona ČNR č. 360/1992 Sb. byl poprvé projednán v legislativní radě vlády dne 16. 5. 2002 a vláda jej schválila dne 22. 5. 2002. Legislativní rada vyškrtla jako zbytečný návrh ministerstva zemědělství na zřízení oboru „stavby pro plnění funkce lesa“ a nepodpořila návrh na zachování průkazů zvláštní způsobilosti. Podpořila naopak předkladatele v některých dalších požadavcích, např. ve vztahu ke svobodnému povolání.

Podruhé byl předložen návrh zákona legislativní radě vlády dne 9. 10. 2002 a vládou byl schválen 30. 10. 2002. Následovalo projednávání v Parlamentu ČR. První čtení zákona proběhlo 4. 12. 2002. V rozpravě k novele vystoupili poslanci Mencí a Vymětal. Hlavním tématem obou vystoupení byla reciprocita podmínek kladených na naše a zahraniční odborníky při výkonu vybraných činností. Sněmovna přikázala zákon projednat kromě hospodářského ještě výborům pro veřejnou správu, regionální rozvoj a životní prostředí (zpravodaj poslanec Mencí) a výboru pro evropskou integraci (zpravodaj poslanec Krill).

Všechny tři výbory návrh novely začaly projednávat. Byla podána řada pozměňovacích návrhů, ke kterým ministerstvo zpracovalo své stanovisko.

Dne 6. 3. 2003 proběhl v budově parlamentu seminář, na kterém zástupci MMR zdůvodnili své stanovisko, pokud nepodporoval poslanecký návrh. V celé řadě případů nebyl po vysvětlení pozměňovací návrh dále sledován.

V návaznosti na tento seminář potom jednotlivé výbory návrh novely a pozměňovací návrhy projednaly. Hospodářský výbor návrh podrobně projednal dne 12. 3. 2003 a o jednotlivých pozměňovacích návrzích hlasoval. Nepřijal však žádné usnesení. Výbor pro evropskou integraci ve svém usnesení konstatoval, že návrh novely a většina pozměňovacích návrhů je kompatibilní s právem ES a doporučil sněmovně jej schválit. Výbor pro veřejnou správu podrobně projednal pozměňovací návrhy, hlasoval o nich a doporučil sněmovně, aby návrh novely včetně sedmnácti pozměňovacích návrhů schválila. V těchto návrzích byly zahrnuty i návrhy poslanců jiných výborů.

Představitelé obou komor měli možnost se zúčastnit všech jednání výborů i semináře a vysvětlit své stanovisko k jednotlivým

problémům. V řadě případů se naše připomínky nebo náměty staly součástí přednesených pozměňovacích návrhů. V některých případech však naše zdůvodňování nebylo úspěšné.

Ve druhém čtení se podle pravidel Poslanecké sněmovny předkládají pozměňovací návrhy. Teprve o těchto návrzích sněmovna potom hlasuje. Dne 14. května při druhém čtení návrhu zákona, které jako zpravodaj již moderoval poslanec Mencí, bylo předloženo 48 pozměňovacích návrhů. Tyto návrhy se dají podle témat rozdělit do několika skupin. První skupina (10 návrhů) se týkala výkonu činnosti zahraničních osob (návrh výboru pro veřejnou správu, dále jen VSRZP, poslanec Vymětal). Největší skupina návrhů (12) se týkala úpravy vnitřních vztahů v komorách (VSRZP, poslanci Třešňák, Votava, Vykydal). Dále bylo předloženo 7 návrhů na úpravu pravomoci komor (VSRZP, poslanci Votava, Vymětal, Mencí), 6 návrhů na úpravu výkonu činnosti autorizovaných osob (VSRZP, poslanci Mencí, Třešňák), 4 návrhy na úpravu délky praxe, zejména ve vztahu k bakalářům (VSRZP, poslanci Votava a Vymětal), 3 návrhy změny nebo doplnění oborů (VSRZP, poslanec Vícha), 4 návrhy na omezení doby platnosti průkazů zvláštní způsobilosti (poslanci Votava, Vymětal, Třešňák, Hrnčíř) a 2 návrhy na ponechání jejich platnosti bez omezení (poslanci Tomíček, Hrnčíř).

O všech pozměňovacích návrzích se hlasovalo při třetím čtení zákona dne 28. května. Na rozdíl od projednávání ve výborech, kdy jsou návrhy řazeny věcně podle paragrafů zákona, je předloha pro hlasování seřazena tak, jak byly ve sněmovně předneseny. Domnívám se, že i přes dobrou přípravu zpravodaje (poslanec Mencí), který spojoval jednotlivé návrhy věcně, mohlo dojít k tomu, že poslanci, kteří nejsou z našeho oboru mohli ztratit přehled. Vlastní projednávání v tomto čtení trvalo 98 minut a proběhlo 49 hlasování. Ze 48 pozměňovacích návrhů jich bylo přijato 18 (vládní návrh má 44 bodů).

Protože text celé novely je na internetu, uvedu pro zajímavost jen tři z neschválených pozměňovacích návrhů. Je důležité, že velkou většinou byl zamítnut návrh na zachování neomezené platnosti průkazů zvláštní způsobilosti. Pro, kromě předkladatelů návrhu, hlasovali např. poslanci Mencí a Patočka. Průkazy tak platí do konce roku 2004. Možnost komory vydávat honorářové řady a ceníky s doporučenými minimálními cenami neprošla pouze o 5 hlasů. To potvrzuje náš názor, že honorářový řád je především ochranou zákazníka, který má vědět, co za své peníze dostává. Důležité je i to, že byla potvrzena pravomoc komor vůči neplatičům členských příspěvků.

Přestože hlasování k většině návrhů bylo dosti výrazné (pro nebo proti), výsledné hlasování o novele zákona prošlo pouze

díky jednotnému postoji vládní koalice (o jeden hlas). Ani jeden z poslanců ODS a KSČM návrh zákona nepodpořil. Pro každou profesi (a tedy i pro stavební) není dobré, pokud se při rozhodování o její budoucnosti politikaři. Odvolávání se na takzvanou reciprocitu je pouze zakrýváním skutečnosti. Osoby vykonávající v zemích EU vybrané činnosti ve velké většině podléhají nějakým oprávněním obdobným autorizaci. Z osob, které tomuto oprávnění nepodléhají (část projektantů pozemních staveb), přijde do ČR vzhledem k jazykové bariéře jen zanedbatelný počet. A ti, kdo sem přijdou, nebo tu již jsou, si najmou někoho domácího. Proto argumentaci, kterou je zdůvodňováno odmítnutí zákona, považují za pokryteckou. Po přijetí zákona Poslaneckou sněmovnou zbývají ještě tři další kroky k jeho uplatnění. První dva jsou mimo pravomoc komor. Zákon bude projednáván v Senátu. Teprve pokud Senátem projde, bude se k němu vyjadřovat pan prezident. Věřím však, že dojde i na třetí krok, který je plně v pravomoci komory. Tím je úprava vnitřních předpisů do souladu s novelou zákona a příprava na další povinnosti, které pro nás ze zákona vyplývají. Věřím však, že tento bod obě komory zvládnou.

Kromě několika formalit byl při projednávání v Bruselu v roce 2000 zákon č. 360 posouzen jako kompatibilní s právem EU. Proto jsme při zahájení prací na novele nepředpokládali žádné větší problémy. Opak se ukázal být pravdou. A je především zásluhou ředitelky odboru stavebního řádu ministerstva pro místní rozvoj JUDr. Koukalové, její vysoké profesionality, schopnosti naslouchat, ale i rozhodnout, že novela vznikla a byla PSP ČR schválena v této podobě. Děkuji i všem funkcionářům a členům obou komor za úsilí, které věnovali informování svých poslanců. Děkuji i všem poslancům, kteří dokázali o novele věcně uvažovat, a zvláště pak těm, kteří ji podpořili.

Ing. Václav Mach
předseda ČKAIT

Plné znění novely, včetně komentáře ke změnám, bude uveřejněno po jeho podpisu prezidentem v tisku komory.

Vážený pane náměstků, bylo by pokrytecké nepřiznat se hned v úvodu k tomu, že námět na rozhovor s Vámi pro časopis členů České komory autorizovaných inženýrů a techniků - Z + i (Zprávy + informace) vznikl nad manifestem, jehož jméno je uvedeno v titulku. Z textu manifestu je možné se dozvědět o tom, že je národní reakcí na tak zvanou „Johannesburskou deklaraci“. Přiznám se, že moc povědomosti, ostatně asi jako více mých kolegů, o této deklaraci nemám. Mohl byste nám její význam jednoduchým způsobem přiblížit?

Dříve, než odpovím na Vaši otázku, dovoluji mi Vaše čtenáře seznámit s mým vztahem k iniciativě Institutu pro integraci České republiky do Evropské unie. Jedná se o skupinu mladých odborníků, kteří se na mne obrátili s žádostí o spolupráci při přípravě uvedeného manifestu a následně mne požádali o členství v petičním výboru pro připravovanou petici, jejíž cílem je zaangažovat veřejnost a potažmo politickou elitu do témat udržitelného rozvoje. Vzhledem k tomu, že se s navrhovanými cíli a nástroji řešení plně ztotožňuji, nabídku ke spolupráci jsem s potěšením přijal.

Pokud jde o dotaz na význam Johannesburské deklarace o udržitelném rozvoji, je třeba čtenáře upozornit na to, že její plný text včetně implementačního plánu je v české verzi zveřejněn na stránkách našeho ministerstva – zahraniční vazby (viz www.mzp.cz). Nyní k věci: Ve dnech 26. srpna až 4. září 2002 proběhl v jihoafrickém Johannesburgu Světový summit o udržitelném rozvoji (WSSD), který mj. hodnotil výsledky implementace závěrů Konference OSN o životním prostředí a rozvoji (UNCED) konané před deseti lety v Rio de Janeiru. Již při průběžném vyhodnocování plnění doporučení a závěrů UNCED bylo s obavami konstatováno, že mezinárodní společenství přeshlapuje na místě a jen pomalu se daří zastavit zhoršování stavu životního prostředí, nešetné zacházení s ekosystémy a nastartovat skutečně udržitelný rozvoj, který by vedl též ke snížení úrovně chudoby především v rozvojových zemích. Johannesburské akty jsou pak výrazem pochopení, že udržitelný

rozvoj není záležitostí pouze rezortů životního prostředí, jak bylo mylně po UNCED v řadě zemí interpretováno, ale že se jedná o záležitost i všech ostatních rezortů, počínaje ekonomickými (finance, průmysl, doprava, zemědělství) a konče sociálními (zdravotnictví, školství, otázky sociálního zabezpečení, postavení mládeže, žen, odborů, národnostních menšin a původních obyvatel). Nezbytnou podmínkou pro prosazení udržitelného rozvoje je demokratická, pokud možno decentralizovaná, průhledná správa veřejných záležitostí na globální, regionální, národní a místní úrovni, spočívající na široké účasti občanské společnosti při formulování priorit politického, ekonomického, sociálního a environmentálního vývoje.

Manifest „Svoboda a udržitelnost“ (plný text včetně přílohy viz www.euroserver.cz/ipicreu/manifest.htm) svými cíli a nástroji formulovanými ve čtyřech pilířích udržitelného rozvoje „pouze“ navazuje na tyto závěry, které jsou formulovány v souvislosti s konkrétní situací v ČR.

Říkáte, že deklarace je postavena na čtyřech základních pilířích a že snahy o udržitelný rozvoj (omlouvám se za toto české označení, ale připadá mi daleko srozumitelnější než udržování objektivních environmentálních limitů) musí vést k jeho budování na základě jiných praktik, než je zisk a mocenské ambice. Všichni jistě chápeme hlavní cíle manifestu a zní naším uším mile, když se v něm hovoří o sociálním, ekologickém, ekonomickém a zahraničně-politickém rozměru udržitelného rozvoje. Co si však máme prakticky pod těmito blýskavými slovíčky představit a jaké hlavní nástroje ke splnění těchto cílů manifest doporučuje?

V prvé řadě je třeba říci, že udržitelnost z mezinárodního hlediska je formulována pouze ve třech vzájemně souvisejících pilířích: ekonomického rozvoje (rozuměj: růst čistého ekonomického blahobytu – nikoliv nezbytně HDP), sociálního rozvoje (rozuměj: uspokojování sociálních, materiálních a duchovních potřeb lidí – nikoliv nezbytně růst spotřeby) a ochrany životního prostředí (rozuměj: zachování a zlepšení stavu životního prostředí a všech jeho funkcí – nikoliv nezbytně uvedení do jeho původního /nekulturního/ stavu). Z pohledu jednotlivých států je však nutné formulovat udržitelnost i v zahraničně-politickém kontextu, neboť nelze formulovat model udržitelnosti na izolované regionální či celostátní úrovni, ale jen v měřítku globálním.

V rámci sociálního rozměru manifest rozšiřuje aktivní politiku zaměstnanosti o podporu vytváření nových pracovních míst v oborech s příznivým dopadem na životní prostředí. Dále navrhuje realizaci programů podpory tvůrčí práce v samosprávách, školách, církevních

MANIFEST SVOBODA A UDRŽITELNOST

Internetový rozhovor s náměstkem ministra životního prostředí i o tom, aby stavební inženýři a technici neviděli rudě, uslyší-li „zelení“

institucích, občanských sdruženích a jiných neziskových organizacích. Ostatní programy jsou navrženy s cílem rozvoje vícedětných rodin, moderního vzdělávání a drobného zemědělství. V neposlední řadě si iniciativa klade za cíl přesunout fiskální zatížení pracovní síly (plateb sociálního zabezpečení) směrem ke zdanění neobnovitelných přírodních zdrojů a realizovat takovou strukturální politiku, která povede k posilování identity a soběstačnosti venkovských komunit.

Nástroje ekologického rozměru jsou zmiňovány především ve formě legislativních opatření, jejichž cílem je zajistit v řízeních před nezávislými orgány vymahatelnost ekologické újmy formou přímé či náhradní naturální restituace, vytvořit regionální sdružení životního prostředí sjednocující pohledy občanské veřejnosti v regionu, s možností zastupovat zájmy životního prostředí ve správních a soudních řízeních, propojit posuzování vlivů projektů na životní prostředí, integrované povolování a územní řízení v jeden proces s obecnou platností pro všechna zařízení nebo přenechat rozhodovací pravomoci v odvolacích řízeních ve věcech upravených právem životního prostředí nezávislým orgánům jakožto předpoklad pro rozhodování v prvním stupni na úrovni obcí nebo krajů v jejich samostatné působnosti. K významným navrhovaným nástrojům dále patří umožnění přístupu ke státní půdě těm, kteří ji použijí výhradně k ekologickému hospodaření, popř. k pěstování biomasy pro energetické využití, s výhledem bezúplatného převodu těchto pozemků na takto hospodařící nájemce.

V rámci ekonomických nástrojů bude potřeba zákonem garantovat návratnost investic do zařízení vyrábějících energii z obnovitelných zdrojů a zrealizovat existující daně ve formě daní z uhlovodíkových paliv a minerálních olejů, daní z energií vyrobených z neobnovitelných zdrojů a daní z neobnovitelných přírodních surovin tak, aby výše jejich sazeb z dlouhodobého hlediska odpovídala nákladům na odstraňování negativních externalit vznikajících při využívání těchto zdrojů. Předpokladem zavedení těchto daní by byla fiskální neutralita zajištěná odpovídajícím snížením plateb pojistného na sociální zabezpečení.

Nástrojem zahraničně-politického rozměru je realizace takové zahraniční politiky ČR, která podporuje mezinárodní procesy a organizace, jejichž cílem je překonat negativní důsledky ekonomické globalizace a jiné překážky udržitelného rozvoje. Navrhuje se též iniciovat rozšíření projektu „Svoboda v udržitelném rozvoji“ na státy středoevropského regionu se zvláštním zaměřením na státy Visegrádské čtyřky a rozšíření podpory chudým a zadluženým zemím třetího světa.

Objektivně lze jistě s navrženými cíli souhlasit, ale mohli byste pro nás, inženýry a techniky, přeci jen na konkrétních číslech uvést, jak by se uplatnění těchto nástrojů mohlo projevit na některých ukazatelích v těchto základních čtyřech oblastech kupříkladu v roce 2020?

I v tomto případě bych nejraději odkázal na přílohu manifestu, kde je vše přehledně vyjádřeno v tabulkách. Ve své odpovědi bych rád zdůraznil slovo „mohlo“, které jste sám použil, protože ve hře je příliš mnoho proměnlivých faktorů. Ale pokud by vše proběhlo v ideální rovině (což, jak víme, se nestává), mohly by některé ukazatele vypadat následovně. Nezaměstnanost by se snížila o více než polovinu, plocha ekologicky obhospodařované půdy by se zvětšila na pětinašobek dosavadní výměry, produkce odpadu by již nenarůstala a jeho využití by se zdvojnásobilo. Rozvojová pomoc by vzrostla z 0,016 % na 0,7 % HDP. Samotný národní produkt by stagnoval, ale čistý ekonomický blahobyt by vzrostl více než dvakrát.

Vážený pane náměstků, děkuji Vám za čas, který jste věnoval našemu rozhovoru. Byl bych rád, pokud by se tento náš rozhovor stal jakýmsi startem pro užší spolupráci Ministerstva životního prostředí s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků. Myslím, že případná spolupráce některých, z více než 21 tisíc, členů komory, kteří jsou odborníky v činnostech významně ovlivňujících životní prostředí, s Vámi a pracovníky Vašeho ministerstva by mohla být užitečná nejen pro obě strany, ale zejména pro životní prostředí. Dovolte, abych Vám připomněl, v jakých oborech Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků uděluje autorizaci k vykonávání vybraných činností ve výstavbě (projektování a řízení staveb). Těmito obory jsou pozemní, dopravní a vodohospodářské stavby, mosty a inženýrské konstrukce, technologická zařízení staveb, technika prostředí staveb, statika a dynamika, geotechnika, zkoušení a diagnostika staveb a požární bezpečnost staveb. Souhlasíte-li s užitečností takovéto spolupráce, existuje ještě nějaká informace, kterou byste rád prostřednictvím Z + i mým kolegům sdělil?

Myslím si, že jsme nyní na začátku dlouhého procesu. Nebude to samozřejmě proces lehký a krátkodobý, ale je opravdu nutný. Musíme se naučit vnímat a řešit problémy, které s sebou přináší nový globalizovaný světový prostor. Nemůžeme přeci řešit nové věci starými způsoby. Zveřejněním Manifestu „Svoboda v udržitelném rozvoji“ se snažíme nabídnout tomuto národu alternativu budoucího vývoje. Navíc se jedná o postupy, které můžeme iniciativně navrhnout i v rámci budoucí sjednocené Evropy. Není mnoho oblastí, kde by naše země byla oproti ostatním zemím Evropské unie – ať již stávajícím členům,

nebo kandidátským státům – v popředí. Zavádění naznačených opatření, rozvíjení a realizovaných například i díky přispění České komory autorizovaných inženýrů a techniků může Českou republiku dostat právě mezi špičku v rámci sjednocené Evropy. A to rozhodně není málo.

Ještě jednou děkuji za poskytnutý rozhovor a těším se na další spolupráci.

Rozhovor s náměstkem ministra životního prostředí a ředitelem sekce legislativy a státní správy JUDr. et Bc. Petrem Petržilkem, Ph.D. připravil Ing. Svatopluk Zidek.

INŽENÝŘI A ARCHITEKTI

STANOVISKO K VYJÁDŘENÍ KOMORY ARCHITEKTŮ

V odborném tisku se objevilo několik stanovisek k postavení inženýrů a architektů v procesu investiční výstavby. Ať již to bylo stanovisko architektů v bodě ... 2) Autorizace ... (Zprávy č. 1/03), či debata kolem problematiky architekti a mostní inženýři. Vyjadřuji své stanovisko.

Studoval jsem v Brně v letech 1946 až 1951. Předmětem studia inženýrského stavitelství bylo pozemní stavitelství, betonové a ocelové konstrukce, dopravní stavby silnic i železnic, mostní konstrukce dřevěné, ocelové i betonové a samozřejmě nad tím vévodila pružnost a pevnost a stavební mechanika. Studium bylo rozloženo do devíti semestrů a absolvování takto koncipovaného studia nám umožnilo se uplatnit prakticky v každém oboru stavitelství. Podotýkám, že souběžně probíhalo studium architektury a z této školy vycházeli akademičtí architekti. I my, studenti inženýrského stavitelství, jsme skládali některé zkoušky na škole architektů a naopak, architekti byli zkoušeni na naší škole z některých předmětů. Školy byly tehdy koncipovány v širokém záběru, ale naučily nás respektu a porozumění obou oborů studia. Tento úvod jsem si neodpustil z toho důvodu, abych nastínil mladým kolegům rozsah studia a hlavně určité prolínání obou oborů. Je, myslím, pravda, že studium architektury je zaměřeno uměleckým směrem a hodně absolventů si na tom zakládá své renomé. Pohrdání inženýry konstrukčního zaměření z jejich strany je ovšem nemístné. To platí i pro inženýry s autorizací pozemního stavitelství. Oprávněnost rozdělení studia stavebního inženýrství na dva směry je dána technickým pokrokem. Požadavky na stavební fyziku

se rozvinuly do šíře a dnešní požadavky na pozemní stavby vyžadují zvládnutí této problematiky. Je však třeba podotknout, že se často setkávám s inženýry pozemního stavitelství, kteří se nechtějí v projekční kanceláři setkat se statikou a dokonce se nechtějí setkat ani s problematikou stavební fyziky. A co pak statika a fyzika panelových domů, která by měla být jejich doménou, dnes tak potřebnou pro technický stav panelových domů. Myslím, že tu jsou pozemní stavitelé leccos dlužni svému vzdělání a tu shledávám kritiku architektů na účet pozemních stavitelů za oprávněnou. Myslím, že tito inženýři poklesli na úroveň bývalých stavitelů. Je mi záhadou, proč dnes na úřadech požadují hlavně razítko autorizovaného pozemního stavitele a neznají oprávnění jiných specializací.

Patent na estetiku stavebních děl architekti nemají, ale také jej nemají inženýři mostů. Architekt nebude jistě zasahovat do běžného či železničního mostu na nezajímavém místě. Chce však mnohdy zasahovat do mostu na exponovaném místě. A tu je nutná spolupráce obou profesí. Zde je nutno, aby si podali ruce k společnému dílu tak, jak ukazuje znázornění spolupráce obrázků Le Corbusiera. To ovšem platí i o pozemních stavbách. Pozoruji, že architekti v procesu dnešních velkých i malých staveb využívají hojně své fantazie a setkáváme se mnohdy až s bizarními stavbami. Nehledí při tom na konstruktivní možnosti, budoucí údržbu a hospodárnost díla. Mnohdy to svědčí o malém zájmu vládnout konstrukci. Ale bez znalosti konstrukce není architekt architektem, tak jako inženýr stavař není bez znalosti statiky inženýrem. Je mnoho stupňů v těchto krajních mezích. Jedni zasahují druhým „do výsočných vod“, ale to je současný stav věci a ta není „usazena“. Jedno je však jisté: musí být chuť a porozumění ke spolupráci. Nikdo nemá patent na rozum ani na estetiku. Existuje vzdělání v oboru a to opravňuje vykonávat určitou činnost, neopravňuje však zakazování činnosti jiným, což může vyznít i jako pohrdání. To se týká výroku uvedeném komorou architektů (viz výše).

Od současného pozemního stavitelství je hojně požadována projekce a výstavba rodinných domů. Zde nacházejí uplatnění jak architekti, tak pozemní inženýři. Není však výjimkou, že architekti se omezí jen na dispozice a vzhledovou kompozici, podle sazebníku komory architektů si započítají honorář (ne nízký) a již se nestarají o další případné svízele, které mnohdy pozemní statikovi nastanou při převedení jejich záměrů do reálného a proveditelného stadia. Úřady mnohdy tyto, možno říci, studie uznají za zadávací projekty a vydají stavební povolení.

A ještě zmínka o stavebních úřadech. Je bohužel smutnou skutečností, že na mnohých stavebních úřadech pracují osoby

s nízkou kvalifikací. Mělo by být povinností, že pověřený úředník by měl mít příslušnou aprobaci podloženou autorizací, aby nejednal s osobami autorizovanými, nemaje sám autorizaci. Myslím, že rozhodující úředník na stavebním úřadě není jen politickou osobou, ale je především odbornou a kvalifikovanou silou. Při konkurzech na tato místa by měla být zakotvena podmínka odbornosti, což je samozřejmé, a také podmínka autorizace v oboru architekta nebo inženýra.

*Ing. Milan Vyvlečka
autorizovaný inženýr pro obor mosty
a inženýrské konstrukce*

POVODEŇ TŘEBOŇ – PODĚKOVÁNÍ STATIKŮM

Oblastní kancelář ČKAIT a pobočka ČSSI České Budějovice uspořádali odborné setkání zaměřené na hodnocení průběhu a následků povodně v r. 2002 v jižních Čechách. Součástí akce byla též exkurze po povodni postižených objektech. Odborný program akce zajistil Ing. František Hladík.

V návaznosti na odborné setkání se uskutečnila společenská část za účasti krajského hejtmána RNDr. Jana Zahradníka, starosty města Třeboně Ing. Jiřího Houdka, místopředsedy ČKAIT Ing. Bohumila Ruska a prezidenta ČSSI Doc. Miloslava Pavlíka. Účelem společenské části bylo oficiálně poděkovat statikům

a ostatním stavebním odborníkům za pomoc při likvidaci následků povodní. Setkání se účastnili kolegové z ostatních krajů postižených povodni či z krajů, které při povodni pomáhaly. Jednání řídil přednosta OK Ing. Schandl, který uvedl:

Povodeň, která v srpnu loňského roku prošla naším krajem, je bezesporu největší zaznamenanou povodní v historii kraje. Touto povodní bylo postiženo 340 obcí z celkového počtu 623 v kraji, tedy větší polovina. Zjištěné škody se odhadují na 16 miliard Kč, a co je nejtragičtější, o život přišlo 9 osob. Náš kraj byl tedy povodni postižen relativně nejvíce.

Povodeň ukázala i na dobré stránky v charakteru našich občanů. Záchraně práce proběhly rychle, za pomoci všeho obyvatelstva a samozřejmě se do nich zapojili i členové ČKAIT – statici a ostatní stavební odborníci, kteří pomáhali v rámci své odbornosti při záchranných pracích a následně pak posuzovali, zda povodni zasažené objekty jsou schopny dalšího bezpečného užívání či jaká opatření je třeba u nich přijmout. Jen pro ilustraci uvádím, že v kraji bylo povodni poškozeno a zčásti i zničeno na 8 000 obytných domů či jiných budov, 372 železničních a silničních mostů, 3 200 km silničních a železničních tras, 600 rybníků a vodních nádrží a mnoho dalších objektů. Naši členové pracovali na odborných posouzeních ve prospěch obecních úřadů a krizových povodňových štábů na výzvu komory zdarma, občanům a institucím postiženým povodni byla poskytována odborná poradenská činnost též zcela bezplatně. Pomoc našemu kraji nabídli též kolegové z dalších oblastí povodni méně postižených – tato pomoc byla v některých případech využita. Obdobná situace jako v Jihočeském kraji nastala v následujících

Krajský hejtmán RNDr. Zahradník předává upomínkové předměty Ing. Hladíkovi a Ing. Samcovi

Předání upomínkových předmětů

Krajský hejtmán RNDr. Zahradník a starosta města Třeboně Ing. Houdek

dnech i v dalších krajích – Plzeňském, Karlovarském, Středočeském, na území hl. města Prahy a v Ústeckém. Významnou pomoc tam poskytli též členové ČKAIT z krajů Pardubického, Královéhradeckého a v našem případě též z kraje Vysočina, ostravského a Olomouckého, kteří nám urychleným zpracováním a vydáním publikace „Stavební obnova objektů poškozených povodní“ o zkušenostech z povodně v r. 1997 na Moravě pomohli se v problematice rychle orientovat.

Všem těm bychom chtěli dnes za jejich práci a za jejich obětavost poděkovat. Má to však jeden háček, a to ten, že těch, kteří pomáhali, byl značný počet, avšak evidence o jejich činnosti je velmi omezená, což je pro živelný charakter povodně pochopitelné. Mnozí z nich o velkou publicitu ani nestáli a argumentovali tím, že plnili jen svou občanskou a stavovskou

povinnost. Na dnešní akt poděkování jsme proto pozvali ty, o jejichž činnosti jsme měli informace a kteří měli možnost dnes přijet. Byli bychom rádi, kdyby toto symbolické poděkování tlumočili i ostatním kolegům v oblastech.

Život v Jihočeském kraji je od nepaměti vázán na vodu, po vodních tocích byl kraj kolonizován, řeky byly používány pro dopravu i jako zdroj energie a voda v rybnících se stala i zdrojem středověkého bohatství kraje. Tradice vodohospodářských staveb je v kraji dlouhodobá a obdivuhodná, čehož dokladem je i Třeboňská rybníční soustava, která je navržena do zápisu památek UNESCO a která pomohla zadržet značné množství povodňových vod.

Naše komora chce v tradici kvalitních staveb pokračovat a my víme, že dobré stavební dílo je vždy výsledkem efektivní spolupráce

řady činností – počínaje kvalitním zadáním investora přes projektové řešení, řízení výstavby a vlastní realizaci stavby. Z toho důvodu se snažíme o to, aby veškeré odborné a vzdělávací akce, ale i akce společenské, byly přístupné pro všechny účastníky výstavby bez ohledu na jejich profesi či členství v určité organizaci. Současně usilujeme o to, aby se přirozená rivalita stavařů projevila v podobě soutěže o nejlepší hodnotu stavby. Výsledkem takového úsilí byl mimo jiné již druhý ročník soutěžní přehlídky stavebních realizací PRESTA Jižní Čechy, který nám představil 79 významných staveb realizovaných v posledních 3 letech v kraji. Z těchto důvodů je spolupořadatelem této akce i Český svaz stavebních inženýrů a vítáme zde i zástupce Svazu podnikatelů ve stavebnictví.

Starosta města Třeboně Ing. Jiří Houdek přivítal hosty a ocenil práci inženýrů v souvislosti s řešením mimořádných povodňových problémů.

Krajský hejtmán Dr. Jan Zahradník vzpomenu jako předseda krizového štábu kraje na dobrou spolupráci se statiky a stavebními odborníky, s jejichž pomocí mohl okamžitě reagovat na složité problémy, které povodeň přinesla. Poděkoval též přednostovi oblastní kanceláře za okamžitou nabídku a poskytnutí spolupráce. Uvedl, že pro správná politická rozhodnutí jsou nezbytné dobré odborné podklady.

Upomínkové předměty pozvaným předali RNDr. Jan Zahradník, Ing. Bohumil Rusek a Doc. Ing. Miloslav Pavlík. Ing. Rusek omluvil předsedu komory Ing. Václava Macha, poděkoval za okamžitou reakci statiků a ostatních stavebních odborníků, vedle statiků vyzdvihl zejména podíl mostařů a vodohospodářů na řešení problémů s povodní spojených. Doc. Pavlík předal upomínky za záslužnou činnost přítomným členům ČSSI. Uvedl, že ČSSI a ČKAIT zajišťují řešení závažných otázek společnými silami a stejně tak tomu bylo i během nasazení při povodních.

Slavnostní program doplnilo hudební vystoupení p. Jiřího Šlechty na cello. Akce byla důstojným poděkováním za působení statiků a ostatních stavebních odborníků při povodni v srpnu 2002.

*Ing. Jiří Schandl
přednosta OK ČKAIT České Budějovice*

PRVNÍ PRACOVNÍ ZASEDÁNÍ PŘEDSTAVENSTVA KOMORY

V NOVÉM VOLEBNÍM OBDOBÍ (2003 AŽ 2005), JMENOVÁNÍ GARANTŮ ZA OBLASTI PŮSOBNOSTI

Ve dnech 25. a 26. dubna t. r. zasedalo poprvé pracovní představenstvo komory (dále jen P-ČKAIT). Skutečně první zasedání proběhlo týž den jako shromáždění delegátů a zvolilo předsedu (Ing. Václava Macha), prvního místopředsedu (Ing. Miroslava Čermáka, CSc.) a další dva místopředsedy (Ing. Jindřicha Patera a Ing. Bohumila Ruska). Pracovní zasedání proběhlo v hotelu Kotyza v Humpolci na Vysočině.

Jedním z důležitých bodů programu bylo rozdělení segmentů zájmů (nejen profesních) mezi jednotlivé členy P-ČKAIT. Ve zkratce zde uvedu základní rozdělení:

ministerstva, parlament, region Čechy
– Ing. Václav Mach, předseda

státní správa, hejtmani, region Morava
– Ing. Miroslav Čermák, CSc.
1. místopředseda

legislativa, včetně vedení legislativní komise
– Ing. Bohumil Rusek, místopředseda

Rada pro rozvoj profese, technologické obory
– Ing. Jindřich Pater, místopředseda

zahraničí
– Ing. Jiří Plíčka, CSc.

další pověření:
– Ing. Svatopluk Zídek – Sasko, Bavorsko
– Ing. Miroslav Loutocký – Rakousko
– Ing. Jindřich Pater – Polsko

vzdělávání
– Doc. Ing. Alois Materna, CSc., MBA

podpora drobného a středního podnikání
– Ing. Josef Mitrenga, Ing. Milan Válek

energetici
– Ing. Jaroslav Machek

doprava
– Ing. Martin Mandík, Ing. Josef Jeníček

Výkonový a honorářový řád

– Ing. Tomáš Chromý, Ing. Pavel Křeček
(inženýrinsk, důraz na obslužný SW)

internet
– Ing. Ladislav Brett

specifikace, definice
– Ing. Jan Konícar, Ing. Josef Jeníček

zvláštní služby, ostatní nespecifikované
– Ing. Robert Špalek

památky, provádění staveb
– Ing. Svatopluk Zídek

**redakční rada – Zprávy + informace,
Inženýrská komora**
– Ing. Miroslav Loutocký

majetek, finance
– Ing. Václav Mach, Ing. Miroslav Čermák, CSc.

Rada pro rozvoj profese
– Doc. Ing. Antonín Pokorný, CSc., pověřen
P-ČKAIT výkonem funkce předsedy rady

Ostatní projednávané body jsou zveřejněny na www stránkách.

V prvním bloku bude podána ke každému tématu charakteristika stavu legislativy a praxe, následovat bude diskuze.

Odbornými garanty témat budou zástupci příslušných ministerstev a ČKAIT.

V druhém bloku budou představiteli stavebních firem, které se podílejí na stavbách v zahraničí, podány informace o zahraniční praxi.

Ke každé referenci bude otevřena diskuze.

V rámci slavnostního zahájení budou funkcionářům ČSSI uděleny Medaile ČSSI.

Předpokládá se, že obě pořádající organizace budou na Inženýrský den 2003 delegovat členy, kteří přispějí k diskusi.

Oficiální pozvánky s podrobnými informacemi budou k dispozici od července 2003.

Přípravný výbor zastupuje pořadatele ČKAIT a ČSSI, zasedá v Brně v kanceláři komory a má adresu:

Vrchlického sad 2

602 00 Brno

Tel./fax: 545 574 310

E-mail: ckait@brno.cz

Ing. Miroslav Loutocký
předseda Přípravného výboru
Inženýrského dne 2003

INŽENÝRSKÝ DEN 2003 V BRNĚ

Navazujeme na úvodní sdělení v Z + i ČKAIT č. 1/03 str. 22 a informujeme členy ČKAIT a ČSSI o současném stavu příprav tohoto setkání.

Inženýrský den 2003 se bude konat ve středu dne 1. října 2003 v Brně v kongresovém sále hotelu Continental od 9.00 do 14.00 hodin.

Program:

1 – Přístup k povolání a výkon povolání autorizovaných inženýrů a techniků ve výstavbě

Stavební zákon
Standardy dokumentace
Veřejná zakázka
Honoráře za služby

2 – České stavebnictví v zahraničí

Je projednávána prezentace s firmami:

Skanska DS a. s.

ŽS Brno, a. s.

TCHAS s. r. o. Ostrava

SSŽ, a. s. Praha

Unistav, s. r. o. Brno

Aquatis, a. s. Brno

Metrostav, a. s. Praha

a dalšími.

AUTORIZACE V OBORU TECHNOLOGICKÁ ZAŘÍZENÍ STAVEB A TECHNIKA PROSTŘEDÍ STAVEB

Strojní profese působící ve výstavbě byly roztrženy před vznikem České komory autorizovaných inženýrů a techniků (ČKAIT) do mnoha sdružení, svazů a asociací. Tyto neměly společnou základnu, neboť byly specificky zaměřeny do různých odborných směrů. Mezi desítkami zatříděných komodit, jako byly hutě, válcovny, úpravy, plynárny, elektrárny, chemická výroba, sklárny apod., neexistoval jednotící prvek. Tímto se postupně stal v roce 1992 novelizovaný stavební zákon. Vybrané činnosti ve výstavbě, jejichž výsledek ovlivňuje ochranu veřejných zájmů ve výstavbě, mohou od této doby vykonávat pouze fyzické osoby, které získaly oprávnění k výkonu těchto činností podle zvláštního předpisu. Tímto zvláštním předpisem se stal takřka současně vyhlášený zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání

autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

ČKAIT, která vznikla na základě tohoto zákona, sdružuje v současnosti celkem 12 oborů a specializací. Vedle typických stavebních oborů, jako jsou pozemní stavby, vodohospodářské stavby, dopravní stavby a mosty a inženýrské konstrukce, jsou zde vedeny strojní obory i další specifické obory či specializace průřezového charakteru.

Již při ustavování České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě měly v letech 1990 – 1992 odpovídající podíl na formování filozofie a cílů komory mimo hlavní stavební profese rovněž i profese strojního charakteru. Při vytváření struktury, definování vnitřního uspořádání i tvorbě vnitřních předpisů a řádů aktivně spolupracovali, již v rámci ustavujícího výboru komory, členové České strojnické společnosti, Společnosti pro techniku prostředí, Asociace strojních inženýrů, Sdružení dodavatelů investičních celků, Českého elektrotechnického svazu a dalších organizací. Dobrá spolupráce stavebních a strojních profesí realizovaná na stavbách se přenesla i do tvorby zákona č. 360/1992 Sb., neboť mezi obory, kde ČKAIT uděluje autorizaci, byly definitivně zařazeny i strojní obory technologická zařízení staveb (TZS) a technika prostředí staveb (TPS). Odborníkům projekčních a dodavatelských firem a současně nositelům tvůrčího vývoje strojních profesí bylo tímto umožněno navázat na odbornou způsobilost podle tehdejších předpisů a vyhlášek a pokračovat ve vykonávání vybraných činností ve výstavbě specifikovaných stavebním zákonem, tj. v projektové činnosti a ve vedení realizace staveb pod autorizačním osvědčením komory.

V červnu 2003 bylo evidováno v ČKAIT celkem 21 312 členů, autorizovaných inženýrů z řad vysokoškolsky vzdělaných odborníků i autorizovaných techniků z řad středoškolsky vzdělaných odborníků. Nejpočetnějším z 12 oborů a specializací byl obor pozemní stavby (12 330 členů), dalším byl obor technika prostředí staveb (3 039 členů) a následuje obor technologická zařízení staveb (2 573 členů).

Technologická zařízení staveb (TZS) představují v rámci filozofie komory stavby, kde technologické zařízení je pro stavbu určující. Jedná se zejména o těžbu a úpravu uhlí, rud a nerostných surovin, plynárenství, energetiku, hutní a metalurgickou výrobu, strojírenskou výrobu, chemický a potravinářský průmysl, spotřební průmysl, průmysl stavebních hmot a keramiky, dopravu, skladování, spojovací zařízení, zemědělskou a lesní výrobu, zařízení staveb občanské vybavenosti a kontrolu a řízení technologických procesů.

Technika prostředí staveb (TPS) představuje činnosti a zařízení pro úpravu vnitřního a vnějšího prostředí staveb. Zahnuje

vybavenost staveb technickým zařízením, elektrotechnickým zařízením, vytápěním a vzduchotechnikou, rozvody plynu, popř. zdravotní a požární technikou.

Detailnější výčet zařízení strojního charakteru spadajících do oborů TZS a TPS je předmětem metodických podkladů ČKAIT. Pro odbornou veřejnost je v tomto smyslu zásadním vodítkem honorářový a výkonový řád ČKAIT, který tato zařízení podle náročností od jednoduchých až po nejsložitější zařazuje do pěti honorářových zón.

Účast strojních profesí v ČKAIT vyústila v aktivní zapojení do práce řady orgánů komory. Odpovídajícím podílem jsou strojní profese zastoupeny v představenstvu, dozorčí radě, autorizační radě, ve stavovském soudu i disciplinárním senátu. V současnosti v osmnáctičlenném představenstvu pracují dva strojaři: místopředseda ČKAIT Ing. Jindřich Pater a předseda RS Praha Ing. Jaroslav Machek. V osmičlenné dozorčí radě pracují rovněž dva strojaři: Doc. Ing. František Hrdlička, CSc. a Ing. Josef Sláchal, CSc. V sedmičlenném stavovském soudu pracují další strojaři: Ing. Zdeněk Rylich a Ing. Antonín Jakubík. Zájmy oborů TZS a TPS v autorizační radě hájí Ing. Jaromír Šišma, v Ediční radě jsou to Doc. Ing. Karel Papež, CSc., Doc. Ing. Antonín Pokorný, CSc., Ing. Václav Chalupa a Ing. Aleš Matoušek.

Při ČKAIT působí tři pracovní aktivity, z toho dva pro strojní profese:

- pracovní aktiv oborů technologická zařízení staveb (TZS) a technika prostředí staveb (TPS)
- pracovní skupina autorizovaných elektroinženýrů a elektrotechniků z oborů TZS a TPS.

Tyto pracovní aktivity sdružují zájemce z řad členů ČKAIT ve strojních profesích, kteří se chtějí podílet na vytváření odpovídajících podmínek pro výkon vybraných činností v daném oboru, s cílem zvyšování odbornosti a kvality práce autorizovaných osob, uplatňování ochrany veřejného zájmu a ochrany spotřebitele, jakož i uplatňování etických principů všech procesů ve výstavbě. Pracovní aktiv oborů TZS a TPS se schází na dvou pravidelných zasedáních ročně, jarním a podzimním, a to již od roku 1998. Zasedání je obvykle dvoudenní. Předmětem jednání jsou např. připravované novely právních předpisů a technický vývoj v souvislostech, které se týkají výkonu profesí těchto dvou oborů a vazeb na ostatní obory komory, dále metody a procedury řízení projektů spojených s výstavbou, technická normalizace, harmonizace předpisů a dalších souvislostí před vstupem ČR do Evropské unie (EU). Jubilejní 10. jednání pracovního aktivu proběhlo v 04/2003 za účasti takřka 50 odborníků z řad členů ČKAIT a pod vedením Ing. Stanislava Hejdy, CSc., pracovníka MMR ČR a dlouholetého spolupracovníka ČKAIT.

Pracovní skupina autorizovaných elektroinženýrů a elektrotechniků z oborů TZS a TPS byla ustavena v červnu 2000 jako konzultační a odborný orgán pro elektroprojektanty, členy ČKAIT. Schází se jednou za měsíc na jeden den. Činnost skupiny se zaměřuje vedle právní problematiky oborů TZS a TPS na přípravu a aplikaci českých technických norem, na odborné problémy a technická řešení profese elektro, na způsoby zpracování dokumentace prostřednictvím výpočetní techniky aj.

Toho času řeší tato skupina problematiku vztahů mezi vyhláškou ČÚBP a ČBÚ ČR č. 50/1978 Sb., o odborné způsobilosti v elektrotechnice, a zákona č. 360/1992 Sb. O svých aktivitách informují oba aktivity v odborných publikacích komory, jako jsou „Zprávy a informace ČKAIT“, „Elektrotechnika“, ročenka „Elektro“ aj., a to v úzké spolupráci s Informačním centrem ČKAIT (IC ČKAIT), které zabezpečuje organizační, technický a administrativní servis pro činnost obou výše zmiňovaných pracovních aktivů. Lze očekávat, že na základě dobrých zkušeností strojařů postupně vzniknou obdobné pracovní aktivity i v dalších oborech. Jejich cílem bude formulovat a řešit aktuální informační potřeby a odborné problémy jednotlivých profesí sdružených pod ČKAIT. Cílovým tématem těchto i dalších aktivů je uhájení profesních zájmů a potřeb ve strukturách a systémech Evropské unie (EU). Strojní profese zastoupené v členské základně ČKAIT reagují kontinuálně na aktuální podněty a potřeby strojních oborů z praxe.

Znalostí a zkušeností předních odborníků strojních profesí využívají oblastní kanceláře komory, např. při realizaci projektu „Celoživotního vzdělávání členů ČKAIT“. Řada zástupců oborů TZS a TPS vystupuje ve funkci lektorů vzdělávacích programů akreditovaných komorou.

K diskutovaným problémům poslední doby patří např. postavení autorizované osoby při realizaci energetického auditu (EA). V seznamu 71 členů ČKAIT, kterým byla udělena autorizace ve specializaci EA, je početná skupina odborníků i z oborů TZS a TPS. Tato oblast aplikace zákona č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, není ve vztahu ČKAIT, ČEA a MPO ČR dostatečně dořešena. Z pověření Představenstva ČKAIT se bude tímto problémem zabývat Ing. Jaroslav Machek, člen představenstva a zástupce strojních profesí.

Dalším problémem, který zasáhl nejen strojařskou veřejnost, je realizace zákonů z oblasti „Technických požadavků na výrobky“. Jedná se o aplikaci problematiky posuzování shody, označování výrobků značkou CE a vydávání prohlášení o shodě. Dále je to aplikace protokolu PECA mezi EU a ČR, který je účinný od července 2001, pro vzájemnou akceptaci průmyslových výrobků při jejich realizaci na stavbách. Strojních profesí se

dotýká celá řada nařízení vlády doplňujících zákon č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky v platném znění, ať se jedná o tlakové nádoby, elektrozařízení, výtahy, strojní zařízení nebo zařízení do prostředí s nebezpečím výbuchu.

Ediční rada, ustavená při IC ČKAIT, dbá na to, aby se v ediční nabídce objevovaly tituly potřebné pro praktický výkon všech profesí sdružených v ČKAIT. K činnosti ediční rady rozhodující měrou přispívají zástupci oboru TZS a TPS. Obrazem jejich činnosti byl vznik Doporučených standardů (DOS), např. DOS M03 „Členění technologických zařízení staveb“, M06 „Zkoušky technologických zařízení staveb“, M05 „Vedení, dohledy a dozory ve výstavbě“, M02 „Síťová analýza a POV“ apod., přímo nebo nepřímo určených pro strojní profese v komoře. Na těchto materiálech se mimo jiné nejvíce podíleli Ing. Vladimír Matějka, Ing. Jaroslav Machek, Ing. Jaromír Šišma, Ing. Aleš Matoušek, Ing. Václav Chalupa, Doc. Ing. Karel Papež, CSc. a Ing. Jiří Duda.

V nedávné době bylo publikováno 3. vydání „Výkonného a honorářového řádu ČKAIT“, kde zástupci oboru TZS a TPS opět aktivně řešili v ustaveném týmu kapitoly týkající se právě těchto dvou oborů.

Zásadní otázkou pro autorizované osoby ze strojních oborů TZS a TPS, kteří od komory obdrželi po autorizační zkoušce oprávnění k výkonu vybraných činností podle stavebního zákona, je mít rovněž dořešeno oprávnění k podnikání v oboru podle živnostenského zákona, tedy na základě živnostenského listu. I zde se projevila soudržnost všech oborů a profesí v komoře. Zásluhou zástupců typicky stavařských oborů se podařilo novelou živnostenského zákona č. 455/1991 Sb. změnit diskriminační stav u vázaných živností, vzniklý na více než jeden rok předchozí nedůslednou novelou. Pro vázanou živnost „Projektová činnost ve výstavbě“ byla a nadále je jako průkaz způsobilosti vyžadována autorizace v příslušném oboru. Pro vázanou živnost „Provádění staveb, jejich změn a odstraňování“ a další živnosti skupiny „Stavebnictví“ bylo vyžadováno jako průkaz způsobilosti střední odborné, středoškolské nebo vysokoškolské vzdělání s příslušnou praxí, ale pouze stavebního směru. Od dubna 2001 je po novele Živnostenského zákona umožněn přístup do těchto vázaných živností členům komory i ze všech ostatních oborů, tedy i TZS a TPS.

K řešení výše uvedené problematiky dlouhá léta přispívala celá řada odborníků strojní profese, kteří se postupně zapojili do konkrétních úkolů a vykonávání konkrétní funkce v ČKAIT. Neopomenutelný byl přístup Ing. Michaela Trnky, CSc., Karla Pastuszka, Ing. Josefa Slácala, CSc., Ing. Ladislava Čecha, Ing. Jiřího Frýby a dalších. Inženýrský den ČKAIT v září 2002, pořádaný k 10. výročí založení komory, potvrdil

správnost koncepce předpokládané jak stavebním, tak i autorizačním zákonem. Má-li být stavba výsledkem tvořivé práce, musí být společným týmovým dílem rovnocenných odborníků ze všech profesí procházejících stavbou. Na Inženýrském dnu v říjnu 2003 a jeho přípravě se proto i v letošním roce podílejí zástupci strojních inženýrských profesí.

ČKAIT splnila to, co si předsevzala při svém vzniku. Stala se pojičkou mezi obory, v nichž dochází k naplňování vybraných činností. Po deseti letech spolupráce se zcela jasně ukazují výsledky tohoto tvořivého přístupu všech profesí a ČKAIT se s touto širokou profesní základnou stala oprávněně neopomenutelným partnerem všech institucí zasahujících v ČR do výstavby.

Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT

INFORMAČNÍ CENTRUM ČKAIT UPOZORŇUJE

České technické normy ve výstavbě je název publikace vydané v prosinci 2002, kterou obdrželi v průběhu ledna 2003 všichni členové ČKAIT. Publikace reflektovala stav právních předpisů ke dni 31. 12. 2002. V příloze č. 2 byl uveřejněn přehled prováděcích předpisů (nařízení vlády) k zákonu č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky, platných k tomuto datu, včetně údajů o návaznosti na evropské směrnice. Protože začátkem roku 2003 byla vydána další NV k zákonu č. 22/1997 Sb. a jiná NV zrušena, byla příloha č. 2 aktualizována. Tuto aktualizovanou verzi lze získat na Internetu, kde je uveřejněna na adrese www.ice-ckait.cz v rubrice Plná znění dokumentů pro autorizované inženýry a autorizované techniky.

CD ROM Rezortní systém jakosti ministerstva dopravy v oblasti pozemních komunikací III (RSJ-PK) je k dispozici v distribučních kopiích a v prodeji v Informačním centru a v Oblastních kancelářích ČKAIT. Podobně jako v předchozích letech si mohou CD RSJ-PK III vyzvednout (bezplatně) autorizované osoby v oboru dopravní stavby a mosty; v letošním roce byl tento výčet rozšířen o autorizované osoby v oboru geotechnika. CD obdrží v Informačním centru nebo v příslušné oblastní kanceláři, kde podepíše licenční smlouvu (obsahuje pravidla o nakládání s informacemi na CD). CD ROM RSJ-PK III

obsahuje vedle aktualizovaných technických podmínek a vzorových listů pozemních komunikací nově předpisy (doporučené standardy) pro zhotovení dokumentace staveb PK a pro zhotovení (realizaci) staveb PK: dodací podmínky, kvalitativní podmínky, obchodní podmínky a oborový třídník stavebních konstrukcí a prací staveb PK. Prodejní cena CD ROM RSJ-PK pro AO v dalších oborech činí 2 800 Kč, pro ostatní veřejnost 3 500 Kč.

Informaci o Slovenském registru stavebních výrobků přinesly Zprávy a informace ČKAIT č. 2/2003. Dodatečně tuto informaci doplňujeme sdělením, že se nám podařilo získat ze slovenského ministerstva výstavby a regionálního rozvoje několik dalších výtisků, které byly rozeslány a jsou pro členy komory k dispozici v oblastních kancelářích:

OK České Budějovice,
OK Plzeň,
OK Hradec Králové,
OK Ústí nad Labem,
OK Brno,
OK Ostrava.

Marie Báčová
Informační centrum ČKAIT

CO BYCHOM MĚLI VĚDĚT O EVROPSKÉ UNII

NEJDŮLEŽITĚJŠÍ INSTITUTE EU

Evropská rada (European Council) je orgánem Evropské unie pro politickou spolupráci a představuje její nejvyšší úroveň. Zasedají v ní hlavy států a vlád členských států, předseda Evropské komise a ministři zahraničí. Setkání Rady se konají dvakrát až třikrát ročně vždy v zemi, která předsedá Radě ministrů. Stanoviska ER jsou legalizována následnými rozhodnutími Rady EU.

Evropský parlament (European Parliament) je tvořen přímo volenými zástupci ze všech členských států. Není rozdělen podle národností, ale podle politické příslušnosti. V některých oblastech se o řídicí pravomoci dělí s Radou (zúčastňuje se legislativního procesu), v jiných má důležitou poradní funkci. Širokou pravomoc má v oblasti rozpočtu Unie. Vůči Komisi má kontrolní pravomoci. (www.europarl.eu.int/presentation/default_cs.htm (česky) nebo www.europarl.eu.int/home/default_en.htm)

Rada EU (Rada ministrů, Rada – Council of European Union, Council of Ministers,

Council) se skládá z ministrů národních vlád členských zemí (existují rady pro různé rezorty – životní prostředí, vzdělání, finance, kulturu apod.). Je hlavním rozhodovacím orgánem Evropské unie. Koordinuje hlavní směry politik a aktivit členů. Jménem EU uzavírá smlouvy s jednotlivými státy nebo mezinárodními organizacemi. Sdílí pravomoci s Evropským parlamentem (např. v oblasti rozpočtu Unie).

Evropská komise (Komise ES, Komise – European Commission, Commission of the European Communities) je výkonný, iniciativní a správní orgán EU. Členové komise (20 komisařů) jsou jmenováni po dohodě s vládami členských zemí a schvalování Evropským parlamentem. Dělí se na 26 generálních ředitelství. EK předkládá Radě EU návrhy legislativních aktů a opatření a vydává vlastní právní akty. Sleduje aplikaci a implementaci primárního i sekundárního práva Společenství členskými státy i jeho porušování spolu s Evropským soudním dvorem. Sídli v Bruselu (www.europa.eu.int/comm/index_en.htm).

Evropský soudní dvůr (Soudní dvůr Evropských společenství – Court of Justice) je vrcholným správním orgánem Evropských společenství. Mezi jeho hlavní úkoly patří: kontrola aplikace práva ES z hlediska členských států i jednotlivců, výklad práva Společenství a jeho vývoj. Zasedá v Lucemburku (<http://curia.eu.int/en/index.htm>).

Soud první instance (Court of First Instance) je samostatnou součástí Soudního dvora Evropských společenství. Zabývá se podněty jednotlivců a podniků namířenými proti rozhodnutím institucí ES. Nesmí být zaměřován s Evropským soudem pro lidská práva ve Štrasburku, který je orgánem Rady Evropy.

Evropský účetní dvůr (Court of Auditors) je zodpovědný za pohled nad rozpočtem EU a kontroluje účetnictví orgánů EU (www.eca.eu.int).

K dalším evropským institucím patří:

Hospodářský a sociální výbor (Economic and Social Committee) – zastupuje zájmy zaměstnavatelů, odborářů a dalších skupin (např. řemeslníků, svobodných povolání, malých a středních podniků) z celé EU. Je rovněž fórem pro spotřebitele, ochránce životního prostředí a spolky (www.esc.eu.int).

Výbor regionů (Committee of the Regions) – reprezentuje regionální a místní představitele členských států, které se tak mohou vyjadřovat k jednotlivým politikám Unie (www.cor.eu.int).

Banky Evropské unie

Evropská centrální banka (European Central Bank) odpovídá za stabilitu evropské měny eura a kontroluje množství této měny v oběhu (www.ecb.int).

Evropská investiční banka (European Investment Bank) poskytuje půjčky na projekty podporované Evropskou unií, hlavně v méně rozvinutých oblastech, pro

modernizaci nebo restrukturalizaci podniků apod. (<http://eib.eu.int>, www.eib.org).

Evropská banka pro obnovu a rozvoj (European Bank for Reconstruction and Development) poskytuje půjčky na projekty ve střední a východní Evropě a bývalém SSSR (www.ebrd.org).

Stálý výbor pro stavebnictví (SCC) při Evropské komisi

BELGIUM – BELGIE

Ministère des Communications et de l'Infrastructure, Bruxelles, BELGIQUE
Ministerstvo dopravy a infrastruktury, Belgie

DENMARK – DÁNSKO

The Ministry of Housing and Building, København, DANEMARK

Ministerstvo bydlení a stavebnictví, Dánsko

GERMANY – NĚMECKO

Bundesministerium für Verkehr, Bau- und Wohnungswesen, Berlin, ALLEMAGNE

Spolkové ministerstvo dopravy, stavebnictví a bydlení, SRN

FRANCE – FRANCIE

Ministère de l'Équipement, des Transport et du Logement, Paris, FRANCE

Ministerstvo veřejných prací, dopravy a bydlení, Francie

IRELAND – IRSKO

Department of the Environment and Local Government, Dublin 1, IRLANDE

Úřad životního prostředí a místní vlády, Irsko

GREECE – ŘECKO

Ministry of Environment, Physical Planning & Public Works, Athens, GREECE

Ministerstvo životního prostředí, prostorového plánování a veřejných prací, Řecko

SPAIN – ŠPANĚLSKO

Ministerio de Ciencia y Tecnología, Madrid, ESPAGNE

Ministerstvo vědy a techniky, Španělsko

SPAIN – ŠPANĚLSKO

Dirección General de Normativa, Estudios Técnicos y Análisis Económico, Ministerio de Fomento, Madrid, ESPAGNE

Ministerstvo veřejných prací, Ústav techniky a hospodářských analýz, Generální ředitelství normalizace, Španělsko

ITALY – ITÁLIE

Presidente della la Sezione del Consiglio Superiore dei LL.PP., Roma, ITALY
Předseda odboru horní rady Ministerstva veřejných prací, Itálie

LUXEMBOURG – LUCEMBURSKO

Centre de Recherche Public, Luxembourg, LUXEMBOURG

Centrum veřejného výzkumu, Lucembursko

NETHERLANDS – HOLANDSKO

Ministerie VROM, Den Haag, PAYS-BAS

Ministerstvo bydlení, územního plánování a životního prostředí, Holandsko

AUSTRIA – RAKOUSKO

BMW, Wien, AUTRICHE

Spolkové ministerstvo bydlení a práce, Rakousko

PORTUGAL – PORTUGALSKO

Laboratório Nacional de Engenharia Civil,

Lisboa codex, PORTUGAL

Národní laboratorium stavebnictví, Portugalsko

SWEDEN – ŠVÉDSKO

Boverket, Karlskrona, SUEDE

Národní rada pro bydlení, výstavbu a projektování, Švédsko

FINLAND – FINSKO

Ministry of the Environment, Helsinki, FINLANDE

Ministerstvo životního prostředí, Finsko

UK – SPOJENÉ KRÁLOVSTVÍ

Department for Transport, Local Government and the Regions DLTR, London ROYAUME-UNI

Úřad pro dopravu, místní vládu a regiony DLTR, Velká Británie

ORGÁN EU

EFTA – European Free Trade Association

Evropská asociace volného obchodu

ORGÁN EU

CEN – European Committee for Normalization
Evropský výbor pro normalizaci

ORGÁN EU

EOTA – European Organization of Technical Approval

Evropská organizace pro technické schvalování

ORGÁN EU

CEPMC – Council of European Producers of Materials for Construction

Rada evropských výrobců stavebních materiálů

ORGÁN EU

FIEC – European Construction Industry Federation

Evropská federace stavebního průmyslu (stavebních podnikatelů)

Noví členové EU:

CZECH REPUBLIC – Česká republika

Úřad pro normalizaci, metrologii a zkušebnictví

SLOVENIA – Slovinsko

Ministerstvo životního prostředí a prostorového plánování

HUNGARY – Maďarsko

Ministerstvo hospodářství

SLOVAKIA – Slovensko

Ministerstvo výstavby a regionálního rozvoje

Zřízení Stálého výboru pro stavebnictví ukládá směrnice o stavebních výrobcích 89/106/EHS v kapitole VIII, čl. 19 a 20. Výbor se skládá ze zástupců jmenovaných členskými státy. Každý členský stát jmenuje dva zástupce. Zástupci mohou být doprovázeni odborníky. Výboru předsedá zástupce Komise. Výbor může na žádost svého předsedy nebo členského státu přezkoumat jakoukoli otázku vyplývající z provádění a praktického používání směrnice o stavebních výrobcích. Výbor přijímá opatření nezbytná pro stanovení tříd požadavků, pokud nejsou obsažena v interpretačních dokumentech, a stanovení postupu prokazování shody v mandátech pro normy a pro řídicí pokyny pro technická schválení. Vydává pokyny pro rozhodnutí o interpretačních dokumentech, pro uznání národních technických specifikací.

Mezi dokumenty Evropské komise a Stálého výboru pro stavebnictví vydané k uplatnění směrnice 89/106/EHS o stavebních výrobcích patří vedle interpretačních dokumentů jako příloh ke směrnici o stavebních výrobcích také

Pokyn A

Jmenování notifikovaných osob v oblasti působnosti směrnice o stavebních výrobcích

Pokyn B

Definování řízení výroby u výrobce v technických specifikacích pro stavební výrobky

Pokyn C

Význam termínů sestavy a systémy v oblasti působnosti směrnice o stavebních výrobcích

Pokyn D

Označení CE podle směrnice o stavebních výrobcích

Pokyn E

Třídy a úrovně ve směrnici o stavebních výrobcích

Pokyn F

Trvanlivost a směrnice o stavebních výrobcích

Pokyn G

Evropský klasifikační systém pro reakci stavebních výrobků na oheň

Pokyn H

Harmonizovaný přístup k nebezpečným látkám podléhajícím směrnici o stavebních výrobcích

Pokyn I

Uplatňování čl. 4 odst. 4 směrnice o stavebních výrobcích

Pokyn J

Přechodné režimy v rámci směrnice o stavebních výrobcích

Diagram postupu pro přechodné režimy

Pokyn K

Systémy prokazování shody a úloha a úkoly notifikovaných osob v oblasti působnosti směrnice o stavebních výrobcích

Pokyn L

Uplatňování a používání Eurokódů

Nejčastěji používané termíny v evropských dokumentech týkajících se výstavby a jejich zkratky:

CPD

Construction Products Directive

Směrnice o stavebních výrobcích 89/106/EHS ve znění směrnice o označení CE 93/68/EHS

PPD

Public Procurement Directives

Směrnice o zadávání veřejných zakázek

SCC

Standing Committee on Construction

Stálý výbor pro stavebnictví

ID

Interpretative Documents

Interpretační dokument

EN

European standard

Evropská norma

EN Eurocode

Znění Eurokódu, které CEN schválil jako evropskou normu

HEN

Harmonised European standard

Harmonizovaná evropská norma pro stavební výrobek (umožňující označení CE)

ENV

European pre-standard

Evropská předběžná norma

ENV Eurocode

Znění Eurokódu, které CEN uveřejnil jako předběžnou normu ENV, pro následné převedení do EN

NAD

National Application Dokument

Národní aplikační dokument pro použití ENV Eurokódů na národní úrovni

NADs, které byly použity ve stádiu ENV, vyjadřovaly národní volbu, zejména všude tam, kde byly v ENV Eurokódech uvedeny „směrné (rámečkové) hodnoty“.

NA

National Annex

Příloha k části EN Eurokódu obsahující národně stanovené parametry (NDPs) k použití pro navrhování konstrukcí pozemních a inženýrských staveb v členském státě

NDP

Nationally Determined Parameter

Národně stanovený parametr

V EN Eurokódech zůstává otevřena národní volba hodnot (pokud jsou v EN Eurokódech uvedeny značky veličin), tříd nebo alternativních postupů povolených v EN Eurokódech.

NP

National Provisions

Národní (právní a správní) předpisy ukládané orgány veřejné moci na všech úrovních nebo soukromoprávními subjekty, které působí jako veřejný podnik nebo jako veřejnoprávní subjekt na základě monopolního postavení

DAV

Date of availability

Datum zpřístupnění normy EN

DoW

Date of withdrawal

Datum zrušení národních norem, které jsou v rozporu

CEN

Comité Européen de Normalisation – European Standardisation Organisation

Evropský výbor pro normalizaci

NSB

National Standards Body

NNO – národní normalizační orgán (člen CEN)

AB

Approval Body

Orgán oprávněný vydávat evropská technická schválení, člen EOTA

BV

Boxed Value

Směrná hodnota používaná ve stádiu ENV

spolu s národními aplikačními dokumenty, nabízená hodnota pro národní volbu. Nebude v EN Eurokódech.

EOTA

European Organisation for Technical Approval

Evropská organizace pro technické schvalování

ETA

European Technical Approval

Evropské technické schválení

Kladné technické posouzení vhodnosti výrobku k určenému použití, založené na splnění základních požadavků na stavby, pro něž bude výrobek použit. ETA může být vydáno na základě řídicího pokynu nebo bez řídicího pokynu.

ETAG

European Technical Approval Guideline

Řídicí pokyn pro evropská technická schválení

Dokument používaný jako základ pro vypracování ETAs, který obsahuje specifické požadavky na výrobky ve smyslu základních požadavků, postupy zkoušek, metody posuzování a hodnocení výsledků zkoušek, postupy inspekce a shody, který EOTA vypracovala na základě mandátu obdrženého od Komise.

EEA

European Economic Area

EHP – Evropský hospodářský prostor

EC

European Commission services

EK – služby Evropské komise

TS

Technical Specifications

Technické specifikace

Harmonizované evropské normy (hENs) a evropská technická schválení (ETAs) pro stavební výrobky.

Podle dokumentů publikovaných na CD ROM STAVEBNÍ KODEX č. 3/2003 (datum vydání duben 2003).

Marie Báčová

Informační centrum ČKAIT

Z ČINNOSTI ZAHRANIČNÍCH INŽENÝRSKÝCH KOMOR

POLSKÁ KOMORA ZASEDALA

Ve dnech 13. a 14. června 2003 se uskutečnil ve Varšavě již II. sjezd Polské komory inženýrů

Ukázka z jednání II. celopolského (národního) sjezdu PIIB

Zleva: v tmavém obleku Dr. Ing. Tadeusz Nawracaj, prezident Polského svazu inženýrů a techniků ve výstavbě (PZITB), ve světlém obleku Prof. Dr. Ing. Zbigniew Grabowski, prezident Polské komory inženýrů ve výstavbě (PIIB)

Přivítání delegací ČKAIT a SKSI na začátku II. celopolského (národního) sjezdu PIIB

Zleva: Ing. Igor Urban, Ph.D., místopředseda SKSI – Slovensko, Ing. Jindřich Pater, místopředseda ČKAIT – ČR, Dr. Ing. Zygmunt Rawicki, přednosta OK PIIB Krakow – Polsko, Prof. Dr. Ing. Zbigniew Grabowski, prezident PIIB

ve výstavbě (PIIB). Rokování navazovalo na I. ústavní sjezd PIIB svolaný v září roku 2002 a stanovilo si náročný program. Kromě schválení řádů revizní komise, kvalifikační komise a disciplinárního soudu byly schváleny statuty Rady PIIB, oblastních kanceláří PIIB, statut mluvčího PIIB a další důležité dokumenty. Prezident PIIB Prof. Dr. Ing. Zbigniew Grabowski, zvolený do funkce na I. sjezdu, předložil rozbor finančního rozpočtu za roky 2001/2002 a návrh rozpočtu pro roky 2003/2004. Schválena byla výše ročních členských příspěvků, které se skládají z částky připadající do rozpočtů oblastí, centra PIIB a na pojištění. II. sjezd konstatoval, že struktura PIIB je jak na úrovni oblastí, tak i centra dobudována. V květnu 2003 registroval PIIB přes 90 000 členů, z nichž přes 62 000 využilo možnosti uzavření pojištění. Sjezd PIIB vysoce ocenil spolupráci, která se postupně vyvinula mezi PIIB, ČKAIT a dalšími komorami Visegradské čtyřky. Byla podpořena myšlenka dopsání zásad vzájemného uznávání autorizací. Po vyřešení

této otázky v rámci budoucího společného členství České republiky i Polska v EU byla touto oblastí pověřena již zmíněná kvalifikační komise. Předsedou této 17členné komise je Dr. Ing. Zbigniew Kledynski.

Celkem 213 delegátů II. sjezdu ze 17 oblastí prezentovalo názory členské základny a konfrontovalo splnění původních záměrů s realitou denního vykonávání profese projektanta a stavbyvedoucího. Pro lepší představu je nutno připomenout, že některé oblasti PIIB mají až 7 000 členů. S mnoha předsedy oblastí se ČKAIT často setkávala v minulých letech při různých příležitostech. Dr. Ing. Zygmunt Rawicki, Dr. Ing. Andrzej B. Nowakowski a další polští kolegové se zúčastnili, před vznikem PIIB, pracovních setkání v rámci společných jednání ČKAIT a ČSST jako členové Polského svazu inženýrů a techniků ve stavebnictví (PZITB). II. sjezdu PIIB se z pověření představenstva ČKAIT zúčastnil místopředseda Ing. Jindřich Pater. Ve zdravici zhodnotil dosavadní spolupráci,

informoval delegáty sjezdu o výsledcích a závěrech posledního shromáždění delegátů ČKAIT a také o cílech komory pro rok 2003/2004. Setkání Visegradské čtyřky, tj. zástupců z ČR, SR, PR a MR, shodou okolností připadá v tomto roce na polské kolegy z PIIB (komora) a PZITB (svaz). Organizátoři potvrdili termín od 1. do 4. 10. 2003.

*Ing. Jindřich Pater
místopředseda ČKAIT*

KONGRES MEZINÁRODNÍ UNIE ARCHITEKTŮ

V Berlíně se v polovině roku 2002 konal kongres Mezinárodní unie architektů, zastupující 1,5 mil. architektů z celého světa, pod názvem „Zdroje architektury“. Význam kongresu byl zdůrazněn souborem otázek, které byly účastníkům jednání předloženy: Které konstrukční a výtvarné prvky mohou uplatnit architekti při plnění svých nových úkolů? Jakými prostředky mohou být řízeny plánovací, projektové a prováděcí procesy s cílem chránit přírodní materiálové zdroje a konsolidovat duchovní zdroje, mezi které patří krása a identita? Pořadatelé kongresu předpokládali, že vznikne jakási forma etické a politické charty vymezující cíle budoucího rozvoje výstavby a identifikující dostatečně vybavené síly, odolávající prchavým módním postulátům a schopné boje za své představy. Hlavním problémem zůstává otázka, jak dlouhodobě uvádět v život mechanismy schopné regulovat škodliviny, jejichž výskyt ohrožuje to, co je aktuálními úkoly výstavby. Výsledky jednání dosažené v Berlíně nejsou příliš konkrétní. Chybějí příklady, které by umožnily poměřovat výsledky úsilí, které již bylo vynaloženo a zda lze realisticky počítat se splněním předpokládaných cílů. Kardinální otázky: Jak dlouho trvá „trvalý stav?“ (trvalý rozvoj?). Jaká je „úroveň“ vysoké kvality? Ptát se na témata další práce, jimiž jsou tvorba potřebných programů, reforma podmínek pro zadávání prací, rehabilitace sociálních bytů a recyklace nezávadných materiálů, se dotýká přímo politických a ekonomických kategorií. Nebudou-li tyto otázky dokladovány na místní úrovni, jak potom lze požadovat na architektovi, aby zahrnoval všechny dosud proklamované požadavky do své každodenní práce? Jedním ze zdrojů architektury je patrně sám architekt. Unie architektů bude dále pracovat na vyjasnění všech uvedených a dalších otázek a vyvíjet potřebný politický i odborný tlak po celém světě.

*JP Architecture d'aujourd'hui č. 342/2002,
str. 26*

MEZINÁRODNÍ POJEM DOCOMOMO

Podivná zkratka Docomomo vyjadřuje ve francouzštině mezinárodní komisi pro dokumentaci a konzervaci (conservation) budov, míst a územních celků v moderním pojetí (*mouvement moderne*). Celá činnost je založena na pěti principech: technická hodnota budovy, její sociální hodnota, umělecká a estetická úroveň, daná funkce a její místo v dějinách architektury. Francouzský model Docomomo je založen na regionalizaci činnosti v rámci výše uvedených principů a od svého počátku (1991) našel podporu ve Spojených státech, Nizozemsku, Velké Británii i v Japonsku. Model počítá s podporou Unesco. Jednou z priorit činnosti je chránit historicky cenné budovy nebo soubory budov při provádění změn územních plánů v moderně se rozvíjejících městech, zejména v zemích, které nemají tak hluboké stavební, architektonické a historické tradice. *JP Architecture d'aujourd'hui*, č. 341/2002, str. 12 4/58

PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ A SPOLEČNÝ STAVEBNÍ TRH EU

DŮSLEDKY ROZŠÍŘENÍ EVROPSKÉ UNIE OD ROKU 2004

Německé odborné časopisy se stále více zabývají situací, která nastane po 1. 5. 2004, kdy k Evropské unii přistoupí dalších deset zemí jako plnoprávní členové. V tom okamžiku vznikne největší světový ekonomický celek, v němž bude obíhat volně nejen zboží, nýbrž také kapitál, lidský potenciál a služby. Pro německé podniky je rozšíření EU nadějí na vymanění se z dlouhodobé hospodářské stagnace, je však doprovázen řadou pochybností. Především ve stavebnictví jsou nyní přijímy pracovníků v budoucích zemích EU nerespektovatelně nižší i s přihlédnutím k podstatně nižší produktivitě práce, a to vytváří první možnost velkého problému pro zaměstnanost v Německu. Podle průzkumu Deutsche Bank přijde do Německa pracovat 110 až 200 tisíc pracovníků, což vytvoří velký tlak na vnitřní sociální situaci. Vedle toho se nepochybně budou ucházet o zakázky také přímo stavební firmy z ciziny. Německo a Rakousko již přijalo opatření pro dočasné zamezení příchodu

těchto pracovníků a podniků nejméně na dva, nejvíce na sedm let. Tato doba by měla stačit k tomu, aby se německé (rakouské) podniky připravily na nové, tvrdší podmínky. Pro nové země dosavadní vysoké ceny dodávek německých firem neumožňují konkurovat na nových trzích. Snadnější cestou uplatnění bude vytvářet společné podniky německých firem s podniky v nových zemích, což se ostatně již v mnoha případech děje. Možnost uplatnění je také v dodávkách nejnovějších technických novinek, ve vysoké specializaci a v dodávce zvláštních služeb, případně rozšířeného servisu pro provozní období staveb. Celý rok 2003 bude věnován neustálé diskusi o důsledcích rozšíření EU na německé stavebnictví a k tomu bude vydána jistě ještě řada zajímavých úvah a doporučení.

JP Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 3/2003, str. 65 – 66

AUTOMATIZACE ŘÍZENÍ PROVOZU BUDOVY

V roce 2003 bude vydána Evropská norma EN 16484 o automatizaci budov. Tato norma zahrne všechny systémy, které řídí provoz budovy a nahradí řadu norem a směrnic, které dosud platily. Automatizace provozu technických systémů je nezbytná proto, že umožňuje plnit všechny požadavky, které se na provoz budovy vztahují z hledisek úspor energie, z ekologických hledisek a celkové ekonomiky provozu. Nové pojetí projektování budov počítá se všemi uvedenými opatřeními a moderní řízení provozu bude stálou součástí návrhu budovy. Hlavní požadavky na ně budou:

- znalosti energetických koncepcí a postupů pro vytápění, větrání, klimatizaci, zdravotní techniku, elektroinstalace a informační systémy a jejich funkce;
- ovládací zařízení (rozvaděče, přístroje, hardware a software pro řídicí systémy);
- funkční koordinace jednotlivých systémů a funkčních okruhů do jednotné koncepce řízení.

Vytváří se tak zvaný IQ - automatizace budovy, který zahrnuje pro budovu specifické funkční parametry, z nichž potom vychází také výška nákladů na pořízení optimálního systému automatizace budovy. Zacházet s těmito parametry bude pak předmětem nové odborné inženýrské specializace. Podrobné rozvedení uvedených zásad v článku ukazuje na značně složitou problematiku, vyžadující široké znalosti všech vazeb, vztahů a kontrolních mechanismů a návazností na mezinárodní spolupráci.

JP Deutsches Ingenieur Blatt, č. 3/2003, str. 18 – 22

HARMONIZACE EVROPSKÝCH NOREM

• Přizpůsobení německé normy DIN 4109 o zvukové ochraně podmínkám Evropské unie bude spočívat zejména v uplatnění nových složitějších výpočtů, týkajících se zvukové ochrany. Základem pro tyto výpočty budou vzorová řešení, jejichž hodnoty jsou předmětem současného laboratorního šetření. Pro hmotné stavby stačila dosud kvýpočtu zvukové ochrany jedna tabulka, nyní bude v normě EN 12354 uveden formulačně složitější výpočet. V něm se objeví slabá místa zvukové ochrany a bude záviset na schopnosti projektanta zvládnout zvýšené úkoly v této oblasti v zájmu zvýšení kvality této zvukové ochrany. Obecně lze říci, že nové evropské normy přinesly značný pokrok v měření všech požadovaných hodnot v jednotlivých problematikách. To platí i o zvukové ochraně. Na druhé straně však nejsou data v dodatcích k normě EN 12354 dobrým vodítkem pro výpočty, neboť jsou zde pouze informativní údaje a pro přizpůsobení normy DIN 4109 jsou málo vhodné. Pro tuto změnu bude třeba spíše využít výsledky již uvedeného laboratorního šetření.

• Evropské normy pro mostní a inženýrské stavby vstoupily v platnost 1. května 2003. Přinášejí s sebou značné změny v dosavadní praxi navrhování a provádění těchto staveb. V souladu s tím se nyní přepracovává okolo 600 norem s termínem do konce roku 2005. Existují tři hlavní okruhy problémů:

- přepracování norem pro výpočty a dimenzování,
- přepracování národních norem na evropskou harmonizovanou úroveň,
- přizpůsobení národních právních a dalších předpisů na evropskou právní úroveň včetně smluvních podmínek.

Nejvýznamnější změny v úpravách norem budou v oblasti uplatnění betonu s příslušnými normami pro cement a kameniva (zrnatosti). Na projektanty budou rovněž kladeny značné požadavky v oblasti výpočtů a dimenzování. Předpokládá se školení okolo 10 tisíc inženýrů všech dotčených specializací již od roku 2003. Německé stavebnictví má určitý náskok před jinými zeměmi EU, který by rádo zhodnotilo v příštím tvrdém mezinárodním tržním prostředí.

• Německá norma DIN 18104 - 1 o ochraně proti vniknutí (vloupání) se nahrazuje evropskou normou EN V 1627 ff. Především se jedná o zlepšení zkušebních postupů při hodnocení oken a dveří, případně celých fasád na ochranu proti násilnému vniknutí. Dosavadní postupy však zůstanou ještě v platnosti do roku 2005. Výrobci oken a dveří sami provádějí s tím související zkoušky v rámci výrobní licence.

Výsledky šetření ukazují, že ochrana proti vniknutí je v převážné míře dobře zabezpečena u všech dodávaných výrobků.
JP Deutsches Ingenieur Blatt, č. 3/2003, str. 32 - 40, příl. 4 - 8

VYSOKÉ POŽADAVKY NA VNITŘNÍ KONSTRUKCE

Vnitřní konstrukce budov, přčky a podhledy procházejí obdobím, kdy jsou na ně kladeny ve všech směrech vysoké kvalitativní požadavky. Jedná se o montážní a demontážní parametry, tepelné a akustické pohodlí, průsvitnost, snadnou údržbu, estetičnost. Na přčky i podhledy jsou kladeny další technické požadavky (bezpečnost, trvanlivost, pevnost, odolnost proti ohni, vyměnitelnost jednotlivých prvků) a také ekonomické cenové požadavky. Je tomu tak proto, že kvalita vnitřních konstrukcí je úzce spojena s provozem budov, s parametry výkonnosti zaměstnaných pracovníků, s pocity přicházejících klientů a návštěvníků a s reprezentačním chováním stavebníků a investorů. V zemích Evropské unie existuje řada odborně zaměřených firem, které nabízejí stavebníkům kompletní poradenský servis pro otázky vnitřních konstrukcí (výběr materiálů, konstrukcí, konečných úprav, optimálních sestav, barev atd.). Existuje množství výrobců, kteří nabízejí velký výběr všech prvků, vhodných pro konkrétní projekt a jeho požadavky, dodávaných v připravených souborech pro rychlou montáž. Podmínkou je, aby autor návrhu zachovával základní unifikací požadavky na rozměry a případná zatížení, což lze snadno provést konzultacemi s těmito výrobci. Menší odchylky lze projednat. Zcela individuální požadavky jsou potom cenově mnohem dražší. Všechny nabízené systémy mají rozšířený program doplňků (u přček se jedná o různé prvky vnitřního vybavení – vitríny, u podhledů o soustředění požadovaných funkcí do montovaných prvků – osvětlení, sprinklery, reproduktory, větrání a klimatizace, měřicí čidla). Nabídka výrobků a služeb pro vnitřní konstrukční prvky a sestavy přesahuje hranice jednotlivých zemí Evropské unie a výrobci i konzultanti čelí přirozené konkurenci z několika zemí, zejména pak z Francie, Německa a Velké Británie.
JP Architecture Créé č. 305/2002, str. 134 - 140

• Bytová výstavba v Nizozemsku má trvale vysokou úroveň, danou mimo jiné i tím, že projektantem bytových domů jsou známí architekti. Jednou z takových realizací je výstavba pěti výškových domů v Bredě, navržená arch. Xaverem De Geyterem na ploše urbanistického souboru o velikosti 13 ha. Všechny domy mají 13 podlaží, jsou rozmístěny v parkové úpravě a obklopeny většinou krytých míst pro parkování, což umožňuje přímý vstup do domů. Na okraji pozemku jsou umístěny objekty pro smíšený program – obchod, kulturu a odpočinek – kino, hotel, obchody, muzeum, koncertní sál. Konstrukčně jsou domy řešeny jako skeletové portály s viditelným křížením betonových prvků na jižních fasádách. Prvky jsou zde kryty celostěnovým zasklením. Každý byt má zimní zahradu s možností přeměny na další místnost. Tři z pěti domů mají dva byty na podlaží, čtvrtý pouze jeden velký byt, v pátém domě je pět bytů na podlaží. Uspořádání svědčí o vysoké kultuře bydlení v Nizozemsku a značném plošném standardu na jeden byt. Soubor byl dokončen a předán do užívání v roce 2001.

• V rakouském městě Hartberg (Štýrsko) byl postaven výrobní soubor s dvěma výrobními halami (po 700 m²) a kancelářskými (350 m²) jako součást ekoparku. Podmínkou výstavby bylo, že jeden z objektů bude opatřen soustavou slunečních kolektorů. Objekty byly postaveny v maximálně možné míře z přírodních materiálů, svislé prvky z betonu, stěny a střešní ze dřeva. Shromažďovací sál v poschodí byl zavěšen na ocelovou konstrukci položenou z jedné strany na boční stěnu druhé haly. Ekologické požadavky vyžadovaly optimalizaci celé konstrukce (dimenze, orientace, tepelná hmota, vnitřek budov a úpravy otvorů na jižní straně) a testy správnosti navržených úsporných energetických opatření (systém rekuperace tepla, rekuperace dešťových vod, filtrace užitkové vody, materiál z recyklovaných hmot, výsledky opatření z hlediska oslunění objektů, ekonomické dopady). U průmyslového objektu nebo souboru byla taková výstavba v Rakousku provedena v podstatě poprvé. Zastavěná plocha 1 693 m², náklady 1 350 000 euro, dokončení března 2000.

• Zakrytí zřícenin hradu Juval v italské Horní Adži bylo provedeno skleněnou konstrukcí, klenoucí se přes celé nádvoří a nad částí zničených budov. Důvodem pro takové opatření byla nejen záchrana památky před další degradací, nýbrž také rychlé využití prostoru pro výstavní účely s výbornými podmínkami osvětlení vystavovaných exponátů. Podpůrná místa byla pečlivě vybrána v zájmu neporušení stávajících zbytků konstrukcí. Hrad, nacházející se v nadmořské výšce 1 000 m, se stal cílem návštěv mnoha

turistů i milovníků umění. Dobrý příklad pro následování i u nás.

JP Architecture d'aujourd'hui, č. 342/2002, str. 30, 38, 82

PĚT OBDOBÍ UŽITÍ SKLA VE VÝSTAVBĚ

Od starých Římanů uplynulo již celkem pět období dějin, ve kterých se trvale uplatňuje sklo jako výrazný konstrukční a dekorativní prvek staveb. Zmíníme-li krátce první období do epochy gotiky, pak je třeba vyjádřit obdiv nad invencí, která vedla středověké stavitele a umělce k vytváření krásných průsvitných vitráží a barevných oken katedrál a významných budov. Druhé období od konce 16. století se vyznačuje užitím skla v zimních zahradách, kdy bylo nutné chránit dovezené exotické rostliny v poměrech evropského podnebí (oranžérie, skleníky). V Paříži vznikla v roce 1834 krytá zahrada rostlin - Jardin des Plantes, největší stavbou konce tohoto období však byl Crystal Palace v Londýně z roku 1851 pro účely Světové výstavy. Třetí období je charakterizováno sklem jako symbolem modernosti stavění. Vyznačovala se tím počínající výstavba mrakodrapů v Americe po polovině 19. století, v Evropě byly první významné stavby spojeny se jménem vídeňského architekta Otto Wagnera (1904), např. Císařská a královská spojitelná s krásnou skleněnou klenutou střechou. V té době vznikly také první teoretické práce, např. Architektura ze skla od Paula Scheerbarta a nové realizace od Waltera Gropiuse a Mies Van der Rohe (1919 a 1922). Sklo bylo v té době považováno za protipól k těžkým konstrukčním prvkům, které do té doby ovládaly výstavbu a tato tendence přetrvávala až do let po druhé světové válce zejména ve Spojených státech, které se staly útočištěm mnoha evropských architektů. Amerika je také kolébkou zavěšených stěn a řešení, která přinesla do Evropy lehké, tenké konstrukční prvky, avšak monotónní a s nevyhovujícími fyzikálními vlastnostmi, což prodražovalo provoz těchto budov (klimatizace, větrání, vytápění). To znevažovalo sklo jako vhodný materiál pro výstavbu a přetrvávalo až do doby, než přišel opět z Ameriky systém skleněných fasád pro pasivní solární využití. Léta 80. a 90. dvacátého století vyznačují čtvrté období v rozvoji skleněných konstrukcí. Konstrukce se vyznačují velmi dobrými vlastnostmi a jsou vyráběny pro všechny potřeby výstavby v tomto období. Do dnešní doby jsou nabízeny nejrůznější tvary a úpravy konstrukcí, které vyhovují všem ekologickým a energetickým požadavkům a novým statickým představám. V této souvislosti je třeba jmenovat alespoň dva tehdy mladé architekty, Normana Foster a Jeana Nouvela, kteří navrhli mnoho významných staveb po celém světě (J. Nouvel navrhoval soubor Andělů v Praze). Může nás

ZE SVĚTA VÝSTAVBY

PŘÍKLADY NOVÉ VÝSTAVBY V EVROPE

těšit, že mezi vybranými stavbami dvacátého století, které jsou z prosklených konstrukcí, je uváděna také Věž ze skla na brněnském Výstavišti z roku 1928 od arch. Čermáka. Dospěli jsme se k pátému období užití skla. Toto období je před námi a jednou bude charakterizováno jako doba inteligentních skleněných materiálů a konstrukcí, jejichž vlastnosti se mohou měnit podle potřeby, s izolanty blízkými součiniteli $K = 0$, odolnými vůči ohni. To, co víme o pátém období je, že si lze jen obtížně představit, v jaké kvalitě a ve kterých oblastech se bude sklo uplatňovat za dvacet, padesát let. Nebudou to jistě již „zavěšené stěny“, nýbrž mnohoúčelové konstrukce (polyvalentní), estetické, individuální a s potenciálním nábojem.

JP Architecture d'aujourd'hui, 342/2002, str. 50 - 57

PROBLEMATIKA VÝSTAVBY PRO STARÉ OBČANY

V roce 2025 budou občané nad 65 let představovat 1/4 počtu všech obyvatel evropských zemí a 6 % jich bude starších než 80 let. Toto konstatování dosud nevzbuzuje větší ohlas u politiků ani u pracovníků, odpovědných za sociální věci. Domnívají se, že se problém vyřeší velmi rychle postavením většího množství domů pro staré občany. Některé země si však uvědomují nutnost jednat již v předstihu. Nejde jen o řešení na místě, ve hře je i možnost velké migrace obyvatelstva ve vyšším věku za lepšími životními podmínkami (slunce, čerstvý vzduch) nebo z důvodů snížení životních nákladů, a to jak uvnitř zemí tak i mezi nimi. V západních zemích silně vzrostl podíl osob starších 75 let, které zatím většinou zůstávají ve svém bytě, avšak potřebují stále častěji soustavnou péči; jím by migrace již neumožnila řešit vlastní problémy (nepohyblivost, mentální poruchy). Zdá se proto, že je nejvyšší čas zrychlit tempo výstavby zařízení, která by zachytila nápor takových klientů a byla by přitom variabilní s ohledem na majetkové možnosti těchto klientů. Ani v západních zemích EU nejsou ihned k dispozici volná místa v těchto zařízeních a seznam přihlášených čekatelů se stále více prodlužuje. Všechny dosavadní příklady, např. ze Švédska - Esloev, Vitruvius Malmö, Russinet Lund, ukazují na potřebu zabezpečit výstavbu pro staré občany komplexním systémem služeb, avšak nevytvářet separované soubory bydlení pro tuto vrstvu obyvatel, nýbrž integrovat je do okolního, pokud možno pro staré lidi důvěrně známého prostředí. Nebezpečí, že se výstavby takových zařízení ujmu organizace se snahou po co největším zisku, je značné a může skrývat nabídku po výstavbě velkých luxusních bytů pro nejvíce majetné avšak s podporou státu ze sociálních fondů. Odstranění tohoto nebezpečí musí

zajistit místní správa. V Nizozemsku (Delft) již nabízejí byty pro občany nad 50 let, kteří jsou sice v plné síle, avšak po odchodu dětí z domova nemají potřebu udržovat původní byt. V Japonsku využívají demolice starých dožitých obytných souborů k výstavbě bytů pro staré občany již v evropském stylu (vícepodlažní budovy s terasami, balkony, službami), např. v Jokohamě. Zcela ojedinělým příkladem je výstavba holandského miniměsta v Nagasaki, které zahrnuje věrné kopie všech domů a vybavení města z Nizozemska, kde nechybí katedrála z Utrechtu, hotel Evropa z Amsterdamu, námořní akademie z Leydenu, palác Huis Ten Bosch jako bývalá rezidence královny Beatrix, pobřežní řady domů v přístavu a na kanálech, atd., všechno na 152 ha s celkovou obytnou plochou 210 000 m² (téměř rozloha Monaka). Výstavba je určena pro 30 000 starých Japonců, kteří náklady na postavení miniměsta zaplatí z nájemného za dvacet let včetně zisků ze vstupného z atrakce, přitahující ročně až 20 mil. návštěvníků z celého Japonska i z ciziny. Po dvaceti letech bude potom vstup do města zdarma. Miniměsto má svou radnici, poštu, obchody, restaurace, butiky, elegantní promenády, golfové hřiště, zdravotní středisko a vše další potřebné pro staré občany. V současné době Japonsko prožívá ekonomickou recesi a finanční plány developerů jsou tím ohroženy. Řešení tísnivé situace je typické, rozšířila se síť hotelů, které mohou nabídnout návštěvníkům a turistům značné pohodlí v holandském stylu, což je pro Japonce velmi přitažlivé. Současně založili Molen Club s členskými poplatky 100 euro, který má nyní 15 000 členů. Japonci tak vyřešili jeden ze svých problémů, bydlet moderně a neodejít z tradičních míst, kde mají své kořeny.

JP Architecture d'aujourd'hui, č. 341/2002, str. 72 - 79

ŠVÝCARSKÁ NÁRODNÍ VÝSTAVA EXPO 02

Několik měsíců roku 2002 probíhala ve švýcarských městech Yverdon, Morat, Neuchatel a Bienne národní výstava Expo 02. Všechna města leží ve frankofonní oblasti země na jezeře. Tématicky byla výstava ve znamení dnešních společenských otázek: Já a vesmír, Okamžik a věčnost, Příroda a důmysl, Moc a svoboda, Směr a pohyb. Pozoruhodné byly hlavně zcela unikátní stavby. V Yverdonu byla převážná část výstavních pavilonů pojata jako prohýbané, zakřivené a vlnité objekty z oceli a polymerových skořepin z části na jezeře nebo z přírodních kmenů. Jezerní objekt „MRAK“ měl úctyhodné rozměry 60 x 100 m a byl vysoký 20 m. Přístup po dvou lávkách k němu měl 110 m. V Moratu byl postaven na jezeře velký kubus o rozměrech okolo 35 m. Uvnitř v úrovni +21,32 m byla zobrazena

bitva u Moratu na pásu 111 m dlouhém. Jeho cihlová barva vytvářela zvláštní dominantu. V Neuchatelu byly na jezeře postaveny tři velké plátěné talíře, plněné vzduchem (největší průměr 103 m), podepřené kruhovitě štíhlými podporami, na břehu pak bylo postaveno Divadlo rovnováhy jako téměř úplný kulový objekt ze dřeva. V Bienne byly na okraji jezera postaveny tři věže z prostorových prvků různě skládaných na sebe a další čtyři pavilony převážně z vylehčených konstrukcí: Život, Peníze, Hodnota a SWISH. Ve všech případech vyjadřovaly vystavené exponáty v uvedených objektech současný stav švýcarské společnosti a její představy a touhy do budoucna. Po stránce konstrukční pak nové příklady současných trendů ve stavebnictví, jimiž jsou čistota řešení, odlehčenost, barevnost a estetika konstrukcí.

JP Technique et Architecture, č. 460, str. 109 - 128

KRÁTCE Z NĚMECKÉ VÝSTAVBY

První německou odborníci koordinátorkou pro bezpečnost a ochranu zdraví na staveništi se stala řádová sestra Scholastica Steinle; v náplni její činnosti v benediktinském opatství v Rüdersheimu je péče o přípravu a sledování stavebních investic.

Směrnice Evropské unie o energetické spotřebě budov, která vstoupila v platnost v říjnu 2002, může při svém dodržování přinést úspory až 22 % spotřeby energie v bytových domech. Ve směrnici jsou zakotveny požadavky na zhotovení energetického průkazu budovy jako podklad pro certifikaci budovy, využitelné při následných ekonomických kauzách (prodej, pronájem, úvěry). Závazné jsou zde zejména pravidelné kontroly kvality technického vybavení, související se spotřebou energií.

Odpovědný koordinátor pro bezpečnost práce a ochranu zdraví byl za nedbalost při výkonu své činnosti odsouzen k pokutě 3 800 euro plus bolestné pro zraněného dělníka, který se na stavbě zřítíl do hloubky 2,70 m v důsledku nezabezpečeného pracovního místa. Riziko uvedené funkce koordinátora je velmi vysoké a vyvolává u odborníků nechuť být tímto koordinátorem i proto, že honorování při takové zodpovědnosti není podle nich adekvátní.

Němečtí experti obdrželi vyzvání k aktivní účasti na symposiu v Šanghaji (září 2004) s tematikou „Výstavba budov a infrastruktury ve velkých městech“. Témata k projednání na symposiu jsou: plánování a hodnocení záměrů, projektování a statické a ekonomické výpočty, provádění - materiály a technologie, provoz, údržba a životnost.

Spolková vláda rozhodla zvýšit podporu při instalaci slunečních kolektorů z 92 euro na 125 eur za 1 m² plochy. Toto rozhodnutí sleduje plnění zásad, daných předpisy o podpoře obnovitelných zdrojů energie pro využití v budovách.

Rozporuplný zůstává i nadále způsob, jak plnit usnesení předpisu o hospodaření s odpady. Stavební podniky musí vždy při demolicích třídit stavební odpady podle přesných požadavků, avšak odběrová místa nemají často kapacitu pro jednotlivé druhy odpadu a stává se, že se opět všechno spojí i s tzv. smíšeným odpadem. Podniky si musí zajistit potvrzení, že odpad správně třídily a splnily kvóty sledovaných materiálů, aby se vyhnuly případným pokutám.

JP Deutsches Ingenieur Blatt, č. 3/2003, str. 7, 8, 9, 10, 12

Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 3/2003, str. 14

TECHNICKÉ NOVINKY

- Nový podlahový materiál RESYST na bázi epoxidových pryskyřic vyvinuly firmy Botament, Argelith a Raab Karcher pro průmyslové podlahy. Jde o kyselinám odolný materiál s vysokou odolností i na rozpouštědla, mající vysokou tepelnou stabilitu a mechanickou zatížitelnost, otevřený difuzi par. Na povrchu se neudrží tuky, oleje ani chemikálie a je proto vhodný pro vybavení kuchyní, výroben potravinářského průmyslu a výroben nápojů.

- Výrobky WICTEC 50 a WICTEC 60 pro výplně oken, dveří a fasád byly konstrukčně zjednodušeny, přitom je jejich montáž rychlejší a bezpečnější a tepelná izolace účinnější. Nové výrobky mají označení WICLINE 65/77 a WICSTYLE 65/77.

- Prvky tvaru Larsen pro štetové stěny byly lépe vytvářeny firmou Hoesch v nové řadě „Larsen 700“. Jejich přednosti jsou ve snížení montážního času, v hospodárnosti šířek 500 a 600 mm, ve zlepšení těsnosti a snížení celkového povrchu stěny. V roce 2003 bude zavedena také šířka 700 mm.

- Přístroj na vyhledávání dutin pod povrchem vozovek pracuje na bázi radarových signálů, ty se elektronicky vyhodnotí a zobrazí na displeji. Přístrojem lze měřit i tloušťky vrstev podkladu i stěn až do hloubky šesti metrů. Takto lze nalézt i malé předměty, hledané pod povrchem. Přístroj vyrábí firma Von der Lieck v Heinsbergu.

JP Deutsches Ingenieur Blatt, č. 3/2003, str. 58, 59, 60, 63

- Speciální kamera zachycuje současný stav historických památek v těžko přístupných výškách (kostely). Stereo – fotogrammetrické

snímkování se provádí umístěním kamery na teleskopickém výložníku s možnou maximální výškou 70 m. Autor přístroje G. Schnabel pracuje na variantě, která by umožnila dosáhnout výšky až 100 m, kde se dosud provádělo snímkování z vrtulníku, jehož víření a hluk však silně zhoršovaly životní podmínky v daném místě.

- Pro řadu rekonstrukcí v Berlíně je třeba vytvořit názor o možnosti uplatnění betonových prvků nekonvenčních tvarů v nových konstrukcích budov. Jedná se zejména o složité vytváření tvarů z velmi malých, přesně sestavovaných bednicích prvků. Jako nejlepší varianta pro bednění byla vybrána oregonská borovice vyššího stáří se stálými vlastnostmi vůči různému podnebí. Dále byla diskutována otázka impregnace bednění a povrchové úpravy architektonického (pohledového) betonu. Samostatnou kapitolu tvoří celková technologie betonové konstrukce, složitost výztuže, způsob přípravy směsi a její ukládání a ošetření.

JP Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 3/2003, str. 42, 49, 52

PŘEDPJATÉ STROPNÍ PRVKY

Předem zhotovené předpjaté stropní prvky se vyrábějí již několik desítek let. Dosažená kvalita výroby se již sotva dá dále zlepšovat. Dodávají se přesné, vysoce bezpečné výrobky s vysokou nosností při značně malé vlastní hmotnosti (dutinové prvky), jež je pouze poloviční při porovnání s běžnými železobetonovými plnými prvky. V Německu i ve Skandinávii dosahuje podíl předpjatých dutinových prvků až 45 % z celku. Jejich použití je všeobecné, jsou vhodné pro bytové i občanské budovy, při větších rozpětích i pro průmyslové a obchodní objekty. Pro svou menší hmotnost vyhovují také pro provádění nadstaveb nebo při rekonstrukcích starších budov s horšími základovými poměry. Pozornost je třeba věnovat převýšení uprostřed prvku, které vyplývá ze zákonitostí výroby předpjatého deskového prvku. Zkušenosti z Německa udávají, že při odborné montáži předpjatých stropních prvků, jež zahrnuje také bezvadné vzájemné spojení jednotlivých prvků, jsou tyto prvky z hlediska rychlosti položení stropu vhodnější než většinou prováděné monolitické stropy se ztraceným (filigránským) bedněním.

JP Deutsches Ingenieur Blatt, č. 3/2003, str. 23 – 27

NOVÉ STAVBY VE SVĚTĚ

- Jeden z velkých kritiků vysokých budov v minulosti, dnes sedmdesátiletý rakouský architekt Raimund Abraham navrhl v centru New Yorku (mezi Pátou Avenue a Madison

Avenue) 24 podlažní budovu ve tvaru totému a pyramidy, dokončenou v dubnu 2002. Jedná se o Rakouské kulturní středisko s řadou výstavních ploch, divadlem, knihovnou a konferenčními sály. Budova má velmi malý půdorys (30x7 m), je vtěsnána mezi mnohem vyšší mrakodrapy a je v podstatě „zamaskována“.

- Nová londýnská městská radnice byla postavena na pravém břehu řeky Temže podle návrhu arch. Normana Fostera. Jde o 10ti podlažní objekt ve tvaru šikmého vejce, je plně zasklený s maximálním využitím přístupu denního světla do všech podlaží. Jeho ovoidní tvar využívá určitého sklonu terénu na břehu řeky a zároveň vyvolává pocit obdoby s novým berlínským Reichstagem; v proporcích však jde o podstatně menší rozměry, celá stavba by se vešla do amfiteátru berlínského parlamentu. Nová radnice má propočtenou 75% úsporu spotřeby energie v porovnání s jinými objemovými jednotkami. Zvolené materiály jsou zcela ekologické. V budově jsou kanceláře pro starostu a pro 500 úředníků Velkého Londýna, konferenční sály atd.

- Nová budova spořitelny v Granadě (Španělsko) má tvar obrovského kubusu 57x57x36 m z pohledového betonu s výplněmi okenních otvorů ze skla a kovu a se soklem z mramoru. Obrovský vnitřní prostor hlavního atria s hmotnými kruhovými betonovými sloupy (průměr 3 m, výška 36 m) vytváří pocit gigantizmu. Obrovské jsou také střešní světlíky. Uspořádání provozu je však velmi racionální a obsahuje všechny potřebné provozní články pro činnost spořitelny. Celý objekt je dialogem mezi moderností a banalitou, velikostí a drobnými detaily, novým a starým.

- Nová budova Landesbank v Hannoveru je skladačkou jednotlivých kubusů nad sebou, v posunutých a pootočených polohách od desátého podlaží, na poměrně tradičním soklu o devíti podlažích. Budova má celkem 17 podlaží a její výška je 145 m. Nachází se blízko radnice u parku Masch. Jsou-li významné veřejné stavby v Německu rozděleny do dvou kategorií - 50. léta více jako rekonstrukce, - 70. léta jako ukázky hospodářského zázraku, patří nová budova do druhé skupiny. V budově jsou pracovní místa pro 1 500 zaměstnanců. Interiéry jsou vybaveny posuvnými a demontovatelnými příčkami, posunuté konstrukce umožňují maximální přístup denního světla. Jsou instalovány otvory pro výměnu vzduchu v kancelářích během noci a rosení střešních v případě potřeby. Budova byla oceněna na Salonu v Paříži jako „ekologická“ nebo „trvale udržitelná“.

• Automobilka Volkswagen postavila uprostřed Drážďan „Sklennou továrnu“, montážní halu pro nový typ vozu Phaeton, jako ekologicky nezávadnou továrnu bez těžkých nebo chemicky závadných provozů. Návštěvník se může prakticky zúčastnit celého montážního procesu v budově, která je umístěna ve Velké zahradě nedaleko Muzea hygieny. Město souhlasilo s umístěním za předpokladu vytvoření 800 pracovních míst v dosti svízelných hospodářských podmínkách „Florence na Labi“. Hlavní část souboru s 10 podlažími je skladem karoserií, které se v noci přivázejí z výroby u Cvikova, provoz v celé budově je tichý, čistý a v porovnání s diskutovanou kvalitou staveb mezi hlavním nádražím a středem města (Pražská ulice) je výrobní soubor budov VW rozhodně úspěchem.

JP Architecture Créé, č. 305/2002 str. 14, 38, 46, 52, 120

Z VÝSTAVBY

• Ministr stavebnictví Velké Británie p. Wilson varuje britské firmy před velkými nadějemi, pokud počítají se zapojením svých aktivit do obnovy Iráku. Doufá však, že se Britové zúčastní obnovy a budování zdrojů vody a části infrastruktury na základě humanitární pomoci, nikoli jako účastníci vítězné války. Účast firem však musí probíhat pouze na obchodním nepolitickém základě.

• Architekt Libeskind, který zvítězil v soutěži na rekonstrukci prostoru po zničených budovách WTC v New Yorku, věří, že zástavba bude dokončena do čtyř let. Půjde o úpravu celého území, výstavbu 530 m vysoké památkové věže a zahrady a o částečnou rekonstrukci metra. Zahrada bude o 21 m výše než je úroveň okolního terénu, takže budou viditelné zbytky základů „dvojčat“. Libeskind se domnívá, že úplná rekonstrukce prostoru s novými výškovými budovami (není o tom zatím rozhodnuto) bude trvat 10 až 15 let.

• Britská firma TESCO chce rekonstruovat v nejbližších 3 letech 450 obchodních jednotek. Z celkových 900 obchodů je řada tak malých, že firma TESCO neplánuje jejich zlepšení.

• Střed města Bristol má být rekonstruován. Občané protestovali, že nebyly zpracovány dostatečně kvalitní podklady o dopadech této přestavby na životní prostředí a městské a lidské vazby. Jde zejména o hlukové studie, o dopravní řešení, možná pracovní místa pro obyvatele a další zejména ekonomické problémy. Jedná se o celkem 218 bytů, 11 000 m² obchodních ploch a parkovišť pro 148 vozidel.

JP Building, č. 13/2003, str. 15, 17, 17, 18

Z NĚMECKÉ VÝSTAVBY

• Představitel Hlavního svazu německého stavebního průmyslu kritizoval směrnici „Hermes“, týkající se zostření podmínek pro pojištění úvěru u exportních zakázek. Německo má již nyní nejsložitější pojistné podmínky ze všech zemí Evropské unie. Od doby platnosti nové směrnice by se musely dokládat mimo jiné také ekologické, sociální, rozvojové a kulturně-politické aspekty exportu. Dotazník ve směrnici Hermes by se vyplňoval pouze s velkými potížemi a stálo by to značné vícenásobky. Celková suma zahraničních kontraktů činila v roce 2001 21,3 mld. eur.

• Představitelé firem z Berlína a země Brandenbursko podporují společnou výstavbu dopravní infrastruktury. Dosud chybí koncepce takového projektu. Jedná se především o:

• výstavbu letiště Berlín - Brandenburg ještě do roku 2010,

• schválení nové koncepce železnice pro Berlín,

• výstavbu vodní cesty do Berlína v rámci dopravního projektu č. 17 Německé jednoty a později až k Odře.

Jednotlivé problémy budou na jaře 2003 postupně projednávány.

• Německo si musí vzít vzor z francouzské koncepce rozvoje železniční dopravy TGV (vysokorychlostní trati). Na dosavadní dopravní koncepci jsou některá úzká místa, chybí propojení severu - jihu a západu - východu země, na nichž by bylo možno dosahovat vyšších rychlostí (300 km). I při omezených finančních možnostech se musí nalézt řešení, jak financovat tak důležité projekty.

• Spolková vláda zastavila budování vodní cesty Labe - Saale. Důvodem jsou loňské povodně, které znehodnotily úlohu Labe v plánované koncepci. To ovšem může v budoucnu postihnout i Rýn, Moselu, Mohan atd., na jejichž propojení a splavnosti je závislá značná část německého průmyslu. Pro budoucí připojení podunajských států se nabízí možnost velkého využití existujícího kanálu Rýn - Mohan s připojením na Dunaj. *JP Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 2/2003, str. 4, 7*

SPOLUPRÁCE DODAVATELE SE SUBDODAVATELI

Dodavatel stavby je v převážné většině akcí smluvně vázán za dodávku celé stavby „na klíč“, což v mnoha případech znamená spolupracovat se subdodavateli, kteří jsou specializováni na určitý druh dodávky.

Požadavky stavebníka jsou občas vyjádřeny pouze v hlavních funkčních obrysech a málo napomáhají dodavateli při volbě optimálních subdodavatelů. Tím složitější je potom jejich výběr, provázání vzájemných činností a následná odpovědnost dodavatele za celou stavbu, za její kvalitativní, časové a cenové parametry. Článek zevrubně popisuje veškeré faktory spolupráce dodavatele se subdodavateli, všímá si i jejich postavení a zkušeností, což vyústí v návrh modelu optimální spolupráce. Podrobněji je pojednáno o všech možných nedostatcích, závadách a odstraňování chyb a o termínových potížích, které se zejména u složitějších staveb musí překonávat. Změny, které mohou nastat ve fázi provádění na rozdíl od projektu, situaci ještě více dramatizují. Protože se bezvadná spolupráce mezi dodavatelem a jeho subdodavateli stává jedním ze základních faktorů dobře dokončené dodávky v souladu se smluvními podmínkami, jsou v Německu tyto otázky předmětem výzkumných úkolů, podporovaných Hlavním svazem stavebního průmyslu. Jejich výsledky budou zveřejněny a odborníci si od nich slibují v neposlední řadě také ekonomické efekty pro obě dodavatelské strany, zúčastněné v konkrétním stavebním záměru.

JP Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 2/2003, str. 20 - 25

SAMOHUTNICÍ BETONY MODERNIZUJÍ STAVEBNÍ PROCESY

Podle prof. Petera Grübela z Technické univerzity Darmstadt je budoucnost samohutnicích betonů zaručena pro jejich velmi dobré vlastnosti. Dosavadní případy uplatnění jsou poznamenány snahou spojit výrobu, zpracování a vlastnosti betonů do jednoho vyhodnoceného souboru. Tuto praxi bude třeba změnit a přesvědčit všechny účastníky stavění, zejména pak také stavebníky o jejich statických vlastnostech. Ty budou stanoveny ve směrnici, která se připravuje. Podle prof. Grübela nepůjde o nové velké požadavky v porovnání s dosavadním „normálním“ betonem. Nespornou výhodou samohutnicího betonu je, že nevyžaduje vibrování, neboť je nadměrně tekutý díky použití účinných ztekucovadel. Doba mezi výrobou takového betonu a jeho dopravou na staveniště nemá překročit 90 minut. Dosud není dostatečně uspokojivě vyřešena otázka, co bude s kvalitou betonu, pokud se uvedená doba překročí (dopravní zácpa apod.) a zda bude možné kvalitu betonu obnovit přidáním ztekucovadla přímo na staveništi (dodatečné dávkování, případně dílčí plánované dodání ztekucovadla). Výsledky probíhajících výzkumných prací musí odpovědět na všechny otázky, které samohutnicí betony předkládají

a ty se potom promítnou do směrnice, která byla již zmíněna. Značným přínosem uplatnění samohutnicích betonů bude modernizace celého stavebního procesu, odpadne vibrování s energetickými výdaji a náklady na mzdy pracovníků, zjednoduší se ošetřování betonů po jejich uložení a zvýší se kvalita zejména u složitých betonových průřezů, kde se obtížně dosahovalo plného vyplnění prostoru v bedně. Odhaduje se, že všechny přípravné práce pro schvalovací proces potrvají nejvýše 2 roky. Již nyní si řada výrobců transportního betonu s jinými vodními součiniteli zabezpečuje budoucí povolení k dodávkám samohutnicího betonu. *JP Baumarkt + Bauwirtschaft, č. 2/2003, str. 59 - 61*

FUNKCIONALISMUS (NEJEN) NA MORAVĚ

Publikace **Funkcionalismus na Moravě** je dalším titulem edice „Stavební kniha“, vydávaným již tradičně každý rok v dubnu u příležitosti stavebního veletrhu IBF Brno, rovněž již tradičními partnery – Stavebním centrem EDEN 3000 Brno, Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků a Svazem podnikatelů ve stavebnictví. Pro připomenutí historie si dovoluji zopakovat názvy dosud vydaných „Stavebních knih“ v jednotlivých letech.

- 1998 – Průvodce stavebníka
- 1999 – Rekonstrukce
- 2000 – Panelové domy
- 2001 – Vnitřní prostředí budov
- 2002 – Dřevěné domy v bytové výstavbě

Inspirací k vydání letošní publikace autorů Prof. Ing. arch. Vladimíra Šlapety, DrSc., Prof. Ing. Františka Musila, CSc. a Ing. Václava Jandáčka bylo připomenutí historických výročí, pro brněnské výstavnictví a výstavy stavebnictví zvláště významných. Před 75 lety byl poprvé veřejnosti zpřístupněn brněnský výstavní areál a před 70 lety se konala první stavební výstava v Brně.

Je to zejména brněnský veletržní areál, který se stal školou funkcionalismu, a ne nadarmo se o autorech z období budování brněnského veletržního areálu hovoří jako o brněnské funkcionalistické škole. Fenoménu moderní architektury v Brně autora Prof. Ing. arch. Vladimíra Šlapety, DrSc., je věnována II. kapitola stavební knihy.

Plynule pak pokračuje autor ve III. kapitole v představení funkcionalistické architektury na Moravě připomenutím obytných staveb z dílny autorových blízkých příbuzných – Lumíra a Čestmíra Šlapetových.

Při zahájení stavebního veletrhu IBF 2003 v Brně byla pokřtěna publikace „Funkcionalismus na Moravě“ autorů Prof. Ing. arch. Vladimíra Šlapety, DrSc., Prof. Ing. Františka Musila, CSc. a Ing. Václava Jandáčka

I. kapitola „Stavební knihy“ je tradičně jako u všech předchozích vydání věnována přehledným údajům o stavební produkci a investicích v České republice.

V. kapitola publikace autora Prof. Ing. Františka Musila, CSc., je věnována svěbytnému projevu funkcionalismu na Moravě – výstavbě rodinných domků firmy Baťa ve Zlíně. Pozornost autora této kapitoly na rozdíl od kapitol předchozích, věnovaných architektonické problematice, je věnována zejména otázkám konstrukcí a realizace. Pohledu nejen na moravskou, ale na celou českou konstrukční školu meziválečného období je věnována IV. kapitola publikace autora Ing. Václava Jandáčka, která je doplněna užitečnou a zajímavou VI. kapitolou od téhož autora, věnovanou problematice údržby a zachování staveb z meziválečného období. Publikace, která na první pohled vypadá jako práce historiků architektury a stavitelství, je pro čtenáře překvapivě v mnoha případech čtením velice aktuálním.

Zásluhou vydavatele publikace, kterým je firma EXPO DATA spol. s r. o., se podařilo

publikaci připravit tak, že mohla být slavnostně pokřtěna první den stavebního veletrhu IBF Brno u příležitosti konání semináře „Pocita meziválečné avantgardy“. Seminář se uskutečnil v neděli dne 13. dubna v pavilonu Brno brněnského výstaviště a o jeho programu i přednášejících byli čtenáři Z + i v čísle 1/2003 podrobně informováni. Jak vyplývá z příložené fotodokumentace, kmotry knihy se stali generální ředitel Veletrhů Brno a. s. Ing. Jiří Škrála, předseda ČKAIT Ing. Václav Mach, za asistence vedoucího autorského kolektivu, děkana Fakulty architektury ČVUT v Praze Prof. Ing. arch. Vladimíra Šlapety, DrSc., vedoucího manažera projektu Stavebních veletrhů Brno Ing. Rudolfa Böhma a obchodního ředitele EXPO DATA spol. s r. o. pana Milana Kunčáka.

*Ing. Svatopluk Zídek
člen představenstva ČKAIT*

INFORMACE ŘÍDÍCÍ KOMISE CELOŽIVOTNÍHO VZDĚLÁVÁNÍ

Jako příloha tohoto čísla je vložen formulář čestného prohlášení účastníka celoživotního vzdělávání autorizovaných osob. Ti, kteří splnili podmínky prvního běhu vzdělávání a dosáhli požadovaných deseti bodů a odešlou vyplněný formulář své oblastní kanceláři, obdrží certifikát o úspěšném absolvování celoživotního vzdělávání ČKAIT v období 2000 – 2003. K prohlášení nepřikládáte žádná potvrzení ani omluvenky.

*Doc. Ing. Alois Materna, CSc., MBA
předseda řídicí komise ČŽV*

SLAVNOSTNÍ KONFERENCE K 10. VÝROČÍ EUREGIA EGRENSIS

Trojúhelník hraničních oblastí zemí Bavorsko-Sasko/Durynsko-Čechy má staletou historii a byl až do doby uzavření hranic po druhé světové válce společným životním a hospodářským prostorem ve středu Evropy. Úzká hospodářská propojení a četné sociální kontakty byly pro tuto oblast vždy příznačné. V roce 1993 byla založena přeshraniční organizace EUREGIO EGRENSIS se třemi samostatnými pracovními sdruženími Bavorsko, Vogtland/Západní Krušnohoří a Čechy. Účelem EUREGIA EGRENSIS, jako jedné ze 160 evropských příhraničních oblastí, je přispět k porozumění a k toleranci, stejně jako partnersky působit při přeshraniční spolupráci mezi svobodným státem Bavorsko, svobodným státem Sasko, svobodným státem Durynsko a Českou republikou. EUREGIO EGRENSIS koordinuje a podporuje přeshraniční spolupráci a rozvoj v duchu dobrého sousedství a přátelství. Dnes zaujímá oblast EUREGIA EGRENSIS celkem plochu cca 17 000 km² s přibližně 2 miliony obyvatel, česká část má z toho rozlohu 4 700 km². Název EUREGIO je zkrácenou formou pojmu „evropský region“. Slovo EGRENSIS je latinského původu a je odvozeno od historického označení oblasti kolem města Cheb (německy: Eger). Stěžejní cíle práce EUREGIA EGRENSIS udává společné prezidium, které se skládá

Vířdelní objekt kolonády v Bad Elsteru ve stylu „Bauhaus“

Cyklistická stezka regionu Euregio Egrensis

Detail z interiéru secesní vily Balneologického institutu v Bad Elster

ze tří zástupců prezidií pracovních sdružení a je podporováno sídly těchto tří pracovních sdružení (Marktredwitz, Plauen a Cheb). K projednávání přeshraničních společných projektů byly zřízeny k jednotlivým projektům společné pracovní skupiny. V jednotlivých zemských pracovních sdruženích byly zřízeny výbory k jednotlivým tématům a odborným oblastem jako např. „hospodářství, infrastruktura, pracovní trh“, „ochrana životního prostředí a ekologie“, „cestovní ruch, rekreace a turismus“ a „kultura, práce s mládeží a sport“. Hlavní oblastí úkolů EUREGIA EGRENSIS je regionální, projektový a realizační management, který se odráží v řadě projektů. Pro financování projektů představuje hlavní

Günter Verheugen, člen Evropské komise na konferenci v Bad Elster

Secesní vila Balneologického institutu v Bad Elster

zdroj finančních podpor vedle vlastních finančních prostředků EUREGIA EGRENSIS také Společenská iniciativa Evropské unie INTERREG III A. Na předchozí konferenci v Mariánských Lázních byly očekávány impulzy k řešení některých otázek v přednášce velvyslance Ramira Cibriana, nejvyššího představitele EU v Čechách. Pan Cibrian velmi srdečně poděkoval za průkopnickou úlohu v evropském duchu, kterou Euregio Egrensis po deset let nadmíru úspěšně plní. Omezil se však na opatrné hodnocení vývoje v Čechách z pohledu EU. Mimo pochybnost je podle Cibriana okamžik vstupu: 2004. Starosti mu ale dělá, že v Čechách zřejmě ještě nepostačují správní struktury na to, aby bylo možno v budoucnu dále přibývajícím podporným prostředkům z Bruselu věcně správně a úspěšně použít. Jan Horník jako minulý prezident Euregia informoval o tom, že formuláře žádostí pro program EU Phare v Čechách se znovu velmi výrazně zkomplikovaly. Na to Cibrian odpověděl poukazem na „technickou pomoc“, kterou EU nabízí. Otázka, zda by jednodušší formy žádostí nebyly levnější a lidštější, zůstala nezodpovězena. Konference k 10. výročí EUREGIA se konala v pátek 23. května 2003 v Bad Elsteru. Okresem Tachov zasahuje region i do Plzeňského kraje, proto jsem rád přijal pozvání a konference se zúčastnil v zastoupení i za oblast Karlovy Vary. Slavnostnímu programu předcházela workshop o klíčových projektech

Euregia Egrensis. Jeden z programů byl zaměřen na záchranu perlorodky řční, další se týkal bavorsko-českého výměnného školního roku. Naším aktivitám nejbližší je zprovoznění 580 km dlouhé okružní cyklistické stezky všemi částmi regionu. Součástí projektu je vydání 124stránkového průvodce s podrobnou mapou 1:75000, výškovým profilem trasy a dalšími údaji pro cykloturistiku.

Slavnostního zasedání se m. j. zúčastnili zemští radové z bavorské a saské strany Karl Haberkorn a Tassilo Lenk, místopředseda české vlády Petr Mareš a člen Evropské komise Günter Verheugen. Ten v emotivním projevu m. j. uvedl přistoupení ČR k EU jako prakticky uzavřenou kapitolu a připomněl, že pouze Lucembursko a ČR budou v EU zcela obklopeny dalšími členskými zeměmi. Ziskem členství v EU je politická stabilita a jednotu v mnohosti. Češi mají hluboké evropské vědomí a se svojí známostí píli a technickou tvořivostí budou pro unii přínosem. Místostarosta Chebu Václav Jákl ve svém projevu popsal aktivity EUREGIA na české straně. Z investičních projektů programu PHARE CBC byla dotována rekonstrukce nádraží v Chebu, oprava zámku v Kynžvartu a kláštera v Kladrubech, obnova karlovarského divadla a výstavba dopravního terminálu, silniční obchvat Aše, kanalizace v Mariánských Lázních a Horní Blatné a další. Výhodou po vstupu do EU bude i to, že německá i česká část EUREGIA budou mít namísto odlišných programů pomoci (INTERREG a PHARE CBC) společný program INTERREG.

Na závěr konference provedl starosta Bad Elsteru účastníky příjemným prostředím těchto lázní. Architekt Christoph Flämig byl v roce 2001 opakovaně jako nezávislý zvolen starostou a jeho odbornost i profesní zaujetí bylo při prohlídce (asi stejně jako při správě obce) naprosto evidentní. V členitém území lázní je řada zajímavých staveb. Po vysvěcení novogotického evangelického kostela v r. 1892 zde sice zbořili sousední starý románský kostel sv. Petra a Pavla, ale novodobá historie je zastoupena např. secesním komplexem Albertových lázní, v původním stavu zachovanou secesní vilou dnešního Balneologického institutu, kolonádou ve stylu Bauhausu z let 1934-35 i novostavbou budovy bazénu od arch. Benische (m. j. autora Olympijského stadionu v Mnichově) z minulého desetiletí a vše je obklopeno 84hektarovým parkem. Snad pouze zdevastovaný a na rekonstrukci čekající Grandhotel připomíná, že Bad Elster byly největší rašelinné a vodoléčebné lázně NDR. Při vzdálenosti asi 20 km od hraničního přechodu Vojtanov rozhodně stojí hostům západočeských lázní i obyčejným turistům za návštěvu.

Ing. Václav Klíma
přednosta OK ČKAIT Plzeň

ODBORNÉ PUBLIKACE

• KOL.

Stavební ročenka

Vyd. Jaga Group Bratislava
224 stran, 249,- Kč
Objednávky: BEN technická
literatura Praha,
Tel.: 274 820 211

• DAMAŠKA, D., ad.

Atlas nízkoeenergetických domů
ABF a. s. Praha, 210,- Kč
Objedn./Fax.: 222 891 197

• WAGENFURH, R.

Dřevo – obrazový lexikon
Grada Publishing Praha,
348 str., 890,- Kč
ISBN 80-247-03467
Objedn./Tel.: 253 419 595

• GERNER, M.

Tesařské spoje
Grada Publishing Praha
216 str., 290,- Kč
ISBN 80-247-0076-X
Tel.: 253 419 595

• HUMM, O. (přel. TYWONIAK, J.)

Nízkoeenergetické domy
Grada Publishing Praha
360 str., 390,- Kč
ISBN 80-7169.657-9
Tel.: 253 419 595

• Časopis

Konstrukce
Odborný časopis pro stavebnictví
a strojírenství
Dvuměsíčník, vyd. Ostrava
Tel.: 420 595 136 027

• SVOBODA, A.

Brněnské podzemí
Vydal: R- ateliér s. r. o., Brno 2001

RECENZE PUBLIKACE

• Recenze knižní publikace

Brněnské podzemí, Brno 2001
Autor: Ing. Aleš Svoboda
R- ateliér Brno, s. r. o.
168 str., 180 fotopříloh
a technických náčrtů.

Námět tématu pochází z roku 1976, kdy při havárii historické kanalizační stoky zahynula

v rozbředlém výkopu mladá žena. Tehdy rozhodl Národní výbor města Brna razantně řešit sanaci brněnského podzemí. Konkrétně byl tímto úkolem pověřen Státní ústav pro rekonstrukci památkových měst a objektů (SURPMO).

V současnosti jsou stavebněhistorické průzkumy prováděny prostřednictvím technických sítí Brno, a. s. podle projektů firmy R- ateliér Brno, s. r. o.

Průzkum preferuje bezpečnost chodců, osobní a hromadné dopravy ve městě, a to zejména v místech pod veřejnými komunikacemi. Veškeré dosud zjištěné podzemní prostory byly podrobně posuzovány z hledisek historických, geotechnických a stavebně-statických souvislostí a byly zadokumentovány geodety firmy GEOCOMP s. r. o. Tato firma pravidelně vydává Historickou mapu podzemí (první vydání z roku 1991).

Mapa podzemí je výchozím podkladem zejména pro realizaci budovaných kolektorových systémů a dalších podzemních a výškových objektů. Za více než 25 let průzkumů brněnského podzemí bylo objeveno a sanováno značné množství historických podzemních prostor, chodeb a studní. Vydaná publikace obsahuje poznatky z historického městského areálu, a to: Petrov – Zelny trh – Římské náměstí – Orlí ulice – Dominikánské náměstí – Starobrněnská ulice – Pekařská ulice – Moravské náměstí a náměstí Svobody, kde se všude objevila řada zajímavých objektů a pozůstatků předchozí stavební činnosti.

Publikace skýtá možnost nahlédnout do míst jen těžko přístupných, ale nejvýše zajímavých a rozšiřuje znalosti a informace z bohaté historie města Brna. Zřejmě bude cennou pomůckou pro další práci inženýrů a architektů při stavbě našeho městského centra.

Doc. Ing. Otakar Gartner, CSc., prom. geol.

TUZEMSKÉ VÝSTAVY

23. – 27. 9. 2003

FOR ARCH 2003

14. mezinárodní stavební veletrh

Téma roku:

Stavebnictví v EU.

Služby pro stavebnictví.

Salon inovací a investic.

Pražský veletržní areál Letňany

www.forarch.cz

Doc. Ing. Otakar Gartner, CSc., prom. geol.

OBEC ARCHITEKTŮ ČR VE SPOLUPRÁCI S ČESKOU KOMOROU AUTORIZOVANÝCH INŽENÝRŮ A TECHNIKŮ ČINNÝCH VE VÝSTAVBĚ A DALŠÍMI PARTNERY POŘÁDÁ

6. SALON OBCE ARCHITEKTŮ 2003

otevřená přehlídka myšlenek, studií, návrhů, realizací a výtvarných děl se vztahem k architektuře a stavitelství

Cílem Salonu je

prezentovat práce architektů, inženýrů, techniků a výtvarníků podle výběru a vlastního uvážení autorů bez ohledu na názory porot, umožnit autorům seznámit se svou tvorbou kolegy i ostatní zájemce a představit současnou inženýrskou, architektonickou a výtvarnou scénu investorům.

Přihlášena díla budou předána k prezentaci na Salonu formou výstavních panelů, modelů nebo originálů výtvarných prací podle následujících dispozic:

- Pevný lehký panel formátu 70 x 100 cm, orientovaný na výšku (je nutné dodržet rozměry).
- Název díla a jméno autora/autorů budou uvedeny v pravém dolním rohu ve formátu 10 x 10 cm.
Výběr dokumentace a způsob podání podle úvahy autorů, počet panelů libovolný (1 panel = 1 přihláška).
- Doporučujeme použít pro panely tzv. KAPA desky, které jsou v prodeji v Obci architektů v Praze.
(Nová adresa: Obec architektů, Revoluční 23, 110 00 Praha 1, tel.: 257 535 025)

Přihlášky a registrační poplatek

Vyplněné přihlášky budou přijímány zároveň s panely v Obci architektů – regionální sdružení Praha, Písecká brána. Sochaři a konceptuální umělci mohou odevzdat svá díla přímo před vernisáží. Text přihlášek bude podkladem pro katalog, přihlášku je třeba vyplnit čitelně. Spolu s přihláškou předají autoři jeden kvalitní barevný snímek díla (fotografie, diapozytiv, CD aj., foto min. 300 DPI, pérovky min. 600 DPI) použitelný pro tisk.

Formuláře přihlášek jsou k dispozici v Obci architektů, v Informačním centru ČKAIT, případně na Internetu. Registrační poplatek pro členy České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě je 800,- Kč za jeden panel.

Pořadatelé si vyhrazují právo publikovat vystavená díla v katalogu bezplatně při zachování autorských práv tvůrců.

Termíny

Přijem prací: odevzdání panelů – do 3. září 2003, 15.00 hod. v regionálním sdružení Praha Obce architektů, Písecká brána, Praha 6
Instalace sochařských děl proběhne od 15. 9 2003; požadavky na instalaci je nutno předem specifikovat.

Termín a místo konání Salonu 2003

Vernisáž 6. Salonu se uskuteční 18. září 2003, v 18 hod., v Písecké bráně v Praze 6.
Záštitu Salonu Obce architektů poskytl starosta Prahy 6, Mgr. Tomáš Chalupa.

Pořadatelé si vyhrazují právo ponechat si prezentovaná díla po dobu půl roku pro další event. vystavení.
Po této době si autoři mohou panely vyzvednout v sekretariátě Obce architektů.

První pracovní zasedání nově zvoleného představenstva a orgánů ČKAIT se konalo ve dnech 25. a 26. 4. 2003 v Humpolci

Zlatý most v ul. Dr. Stejskala přes řeku Malši, České Budějovice